30 АВГ 1992

Тошкент ҳақиқати

1928 йил 11 декабрдан чиқа бошлаган

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

№ 121 (10,370).
1992 йил 20 август пайшанба
Баҳоси 2 сўм.

УМУМХАЛҚ ШОДИЁНАСИ ТАРАДДУДИ

Тинчлик · Мустақиллик · Ҳамкорлик · Ўзбекистон 1992·1 сентябрь

Байрамга уйларни безатиш қадимий яхши одат. Бу анъана ҳозир жуда муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда. Шонли сана — Ўзбекистон мустақиллиги куни байрами арафасида республиканинг шаҳар ва қишлоқлари безатилиб тантанали тус олади. Айниқса, пойтахтнинг жамоли ўзгача бўлади. Шаҳарнинг бош мусаввири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Р. Ғ. ЮСУПОВ Тошкентда байрамга қандай тайёргарлик кўрилаётгани ҳақида сўзлаб берди:

«БУ ҲАММАМИЗНИНГ БАЙРАМИМИЗ...»

— Тайёргарлик чоғида муайян қийинчиликларга дуч келдик, одатдаги андозалардан чекинмоқчи бўлдик. Илгари 1 май, 7 ноябрь байрамлари қандай нишонланганини эслаб кўринг... Албатта тантанали йиғилиш, расмий концерт, парад ва намойиш бўларди. Биз байрамни янгича, чинакам халқ байрамига айлантиришга аҳд қилдик.

Режиссёрларнинг катта гуруҳи тайёрлаган сценарий асосий тадбирларни шаҳарнинг бир неча жойида ўтказишни кўзда тутади. Бу жойлар — Мустақиллик майдони, анҳор соҳили — Навоий кўчасидан Ўзбекистон кўчасигача, Халқлар дўстлиги майдони ва Алишер Навоий номли театр олдидаги майдон, Ўзбекистон миллий боғи, шунингдек Тошкент марказидаги пиёдалар учун мўлжалланган йўлкадан иборат. Сценарийга мувофиқ шу жойларни безатиб, уларда шонли сананинг моҳиятини акс эттирмоқчимиз, Ўзбекистон кўп йиллар давомида босиб ўтган йўл ҳақида ҳикоя қилиб бермоқчимиз.

Асосий воқеалар Тошкентнинг Марказий майдонида, яъни Мустақиллик майдонида ўтади. Эни 30 ва узунлиги 45 метрли улкан саҳна Мустақиллик ёдгорлиги олдида барпо этилади. Бу саҳна республикадаги театрларнинг артистларига ҳамда ҳаваскор ижодий жамоаларга бериб қўйилади. МДҲнинг кўпгина давлатларидан келган артистлар, «олис» хориждан ташриф буюрган меҳмонлар ҳам шу ерда байрамга бағишланган томошаларни намойиш этадилар.

Ҳозир майдонни ободонлаштириш ишлари бажарилмоқда. Бу иш билан «Главташкентстрой» 12-тресги ҳамда монтаж ва махсус қурилиш ишлари вазирлигининг темир конструкциялар тресги мутахассислари шуғулланишмоқда. Улар муваққат Мустақиллик ёдгорлигини тиклашяпти, 8,5 минг томошабинга мўлжалланган минбарлар қуришяпти. Манзарали боғдорчилик давлат хўжалиги ва «Тошкент гуллари» фирмасининг ходимлари саҳна теварагига салкам 2 минг квадрат метр жойга гуллар ўтқазиб яшил гилам ҳосил қилмоқдалар. Ана шу майдонда ял-ял товланувчи «райграз» ўти ўсиб туради ва 6 та катта гулзор барпо этиладики, улар биргаликда юлдуз шаклини олади. Саҳнанинг икки томонида рангдор сўзаналар бўлади. Уларга байрам шиори — «Мустақиллик, тинчлик, ҳамкорлик» сўзлари ёзиб қўйилади. Саҳнанинг икки томонига турли рангдаги байроқларни илиб қўямиз. Ёдгорлик қаршисида катта сурат ўрнатилади. Суратнинг ўртасида Ўзбекистон давлат тамғаси, унинг атрофида жаҳондаги кўпгина давлатларнинг байроқлари тасвирланади. Бу эса республикамиз мустақиллигининг, унинг жаҳон ҳамжамияти бошқа аъзолари орасида улар билан тенг бўлишга интилаётганлигининг рамзидир.

Байрамни ёритишга катта эътибор берилаяпти. Бутун шаҳарда хилма-хил рангли минглаб чироқлар порлайди, улар миллий рамз белгиси туширилган чиройли паннони ёритади. Москва ва Харьковдан келган мушакбозлар тошкентликларга совға тайёрлашмоқда. Байрамга аталган бу ғайри оддий мушакларни улар ўзлари олиб келишади.

Байрам кунларида Халқлар дўстлиги майдони 13 та миллий-маданий марказ ихтиёрига бериб қўйилади. Бу ерда фольклор ва этнография жамоалари Ўзбекистонда яшовчи халқларнинг мусиқасини ва турмуш анъаналарини, урф-одатларини акс эттирадилар. Шу сабабли майдонни безатишда байналмилаллик мавзусининг бўлиши шарт қилиб қўйилган. Ўзбекистон миллий боғида, Алишер Навоий ҳайкали олдидаги ҳиёбонда шарқнинг машҳур шоирлари ва файласуфлари суратлари қўйилади. Ҳар бир суратнинг остида ёзувчиларнинг асарларидан ватан мустақиллиги ғояси азалий эканлигини, бу халқнинг эзгу орзуси эканлигини тасдиқловчи парчалар ёзиб қўйилади.

Алишер Навоий номли театр олдидаги майдонни безашда болалар мавзуси устун бўлади. Бу ерда кичкинтойлар учун қувноқ байрам бўлиб ўтади. Ёш тошкентликлар қўғирчоқбозлар, цирк артистлари, масхарабозлар билан учрашадилар. Бу ердаги фаввора турли рангларда товланади. Ҳаво шарлари, хилма-хил байроқчалар, ичи ҳаво билан тўлдирилган қўғирчоқлар осмонга кўтарилади.

Шаҳарнинг асосий кўчалари ҳам байрам либосига бурканади. Меҳмонлар аэропортдан бошлаб «Мустақил Ўзбекистонга хуш келибсиз!» деган сўзлар ёзилган транспарантлар билан кутиб олинади. Катта йўлларнинг четига Ўзбекистон тамғаси ва байроғи, байрам эмблемаси тасвирланган юзлаб байроқчаларни осиб қўямиз. Лекин республика байроғининг ранглари — яшил, оқ ва кўк рангдан кўпроқ фойдаланилади.

Шаҳарнинг ҳар бир районида ўз халқ сайллари маркази бўлади. Маҳаллаларда, даҳаларда байрам маросимлари ташкил қилинади. Маҳаллий ҳаваскор рассомларнинг ташаббусига ва ҳаёлотига кенг йўл очиб берилди. Тошкентликлар ва меҳмонлар байрамнинг тиғиз режаларидан ўзларига энг мақбулларини танлаб олишлари учун ўзбек ва рус тилларида махсус афиша чиқардик. Унда шаҳарнинг турли жойларида ўтадиган барча тадбирлар ҳақида батафсил хабар берилган.

Ғоят хилма-хил мутахассислар жамоаси Тошкентни бўлажак тантаналар муносабати билан безашга киришганлар. «Манзара» ва «Рассом» комбинатларининг, Тошкент ободончилик бош бошқармасининг ходимлари ҳормай-толмай меҳнат қилишяпти. Байрамга тайёргарлик ишларини 25 августгача туғаллашни режалаштирганмиз. Бироқ, менинг назаримда, шаҳарни безатиш — ҳамма тошкентликларнинг ҳам ишидир. Айрим уй ва маҳалла комитетлари шонли санага бағишлаб шанбалик ўтказиш ташаббуси билан чиқдилар. Бу таклифни тошкентликлар қўллаб-қувватлаб, бўш вақтларида кўчаларга чиқиб, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш билан шуғулланаётганларга ёрдам беришларини истаймиз, чунки Ўзбекистоннинг мустақиллик куни — ҳаммамизнинг муштарак байрамимиздир.

Суҳбатдош А. ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

«Ўзбекистон — Ватаним маним!»

ИСТИҚЛОЛ ТЕНГДОШИ

1991 йил 11 июнь. Шу куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг қишлоқ хўжалик фанлари академиясини тузиш ҳақидаги фармони эълон қилинди. Орадан уч ойга яқин вақт ўтди: Ўзбекистон истиқлолга эришди.

— Қишлоқ хўжалик фанлари академияси мустақил республикамизнинг тенгдоши бўлгани билан фахрланамиз, — деди биз билан суҳбатда академиянинг вице-президенти, академик Ш. У. Йўлдошев. — У Ўзбекистон деҳқончилик-саноат мажмуини иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш вазифаларига мувофиқ, қонунларга амал қилиб, Республика фанлар академияси, қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари, тегишли вазирликлар, давлат, фан ва техника комитети билан узвий алоқада ишламоқда.

— Шукрулло Убайдуллаевич, халқимизни озиқ-овқат маҳсулотлари ва рўзғор учун зарур моллар билан таъминлаш шу куннинг энг долзарб вазифаси бўлиб турибди...

— Яқинда раёсатимиз мажлисини ўтказдик. Мажлисда «Ўзбекистон Республикаси деҳқончилик-саноат мажмуини 2010 йилгача тўла-тўкис механизациялаш ва электрлаштиришнинг умумий қоидалари»га доир долзарб масала муҳокама қилинди. Мазкур ҳужжатда аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш, деҳқончилик-саноат жабҳасига дахлдор экология муҳитининг софлигига кафолат бериш учун ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш ва иқтисодий ислоҳот шароитида фан-техника ривожлантирилиб, унинг ютуқларидан тўла-тўкис фойдаланиш, янги техника ва машиналар тизимини иложи борича тезроқ ўзлаштириш зарурлигига катта аҳамият берилган.

Бинобарин, Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига биноан янги қишлоқ хўжалик техникаси бўйича республика идоралараро комиссияси ишга киришди. У янги техника ва технология, илмий тадқиқотларни ва тажриба-конструкторлик жабҳасидаги янгиликларни умумлаштиради, ихтироларни жорий этиш юзасидан қарорлар қабул қилади. Ҳозир, жумладан, пневмосеялка синови муваффақиятли ўтказилмоқда. Ундан нафақат чигит, айни вақтда макка, сабзавот экинлари, ерёнғоқ экишда ҳам бемалол фойдаланиш мумкин. Бунинг учун сеялка дискасини алмаштиришнинг ўзи кифоя.

Минтақада қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш юзасидан кўп йиллар мобайнида ўтказилган тадқиқотлар ҳамда тажрибани умумлаштириш ҳаётий муҳим вазифа эканини биламиз. Бу режамизнинг ўзига хос хусусияти шундаки, у техника ва технология, ҳар бир жойнинг шарт-шароити, самарадорлик, энергия ва ресурсларни тежаш, фермерлик хўжаликлари учун кичик механизмлар яратиш, атроф-муҳит ва шу каби қатор омиллар ҳисобга олиниб тузилган.

Гапнинг сирасини айтганда, режалар тузилаверади, буни ўзингиз ҳам яхши биласиз, лекин уларни амалга ошириш қийин. Биз масаланинг ана шу жиҳати устида бош қотиришимиз, режанинг бажарилишини қаттиқ назорат қилишимиз лозим.

— Мамлакатимизда жаҳон даражасидаги қишлоқ хўжалигини тезроқ вужудга келтириш учун нималар қилиш керак?

— Қишлоқларимизнинг иқтисодий аҳволини тубдан яхшилаш борасида дастлабки қутлуғ қадам ташланди. Ҳоҳлаган одамларнинг ҳаммасига ер берилди, бу тадбир давом эттирилмоқда. Қишлоқларимизда уй-жойлар қурилмоқда, ижтимоий-маиший бинолар, мактаблар, болалар боғчалари қад кўтармоқда. Бинобарин, суҳбатимиз аввалида таъкидлаганимдек, ривожланган мамлакатлар қаторига қўшилиш учун хориж тажрибасини шарт-шароитимизга мослаб қўлланишимиз зарур. Деҳқон рўзғорини бутлаш, унга қулай имконият яратиш, нуфузи ва маданиятини ошириш биринчи галдаги вазифадир.

Деҳқончилик-саноат мажмуининг тўла-тўкис механизациялаштирилиши, электрлаштирилиши — муаммоларни ечишнинг асосий омили. Шу хусусда битта мисол келтираман: АҚШда, қишлоқда истиқомат қиладиган ҳар бир одам рўзғорига йилига 2840 киловатт-соат электр энергияси сарфлайди, МДҲда эса бу кўрсаткич атиги 480 киловатт-соатни ташкил этади.

Иккинчи вазифа: меҳнат унумдорлигини ошириш. Маҳсулот бирлигига сарфланган меҳнат ҳамда пахтачилик, чорвачилик, сабзавотчиликни тўла-тўкис механизациялаш бўйича ғарб мамлакатларидан тахминан 5-10 марта орқада қолиб кетилган. Бу масалани ечиш учун ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш, электрлаштириш ва автоматлаштириш, янги технологиялар, машиналар ва ускуналар яратиш даркор.

Учинчи вазифа — ресурсларни тежаш масаласи. Иқтисодиётни эски — сарф-харажатларни тобора купайтириб боравериш йўли билан ривожлантириб бўлмайди. Тузилмаларни тубдан ўзгартириш, ресурсларни тежайдиган технологияларга ўтиш зарур.

Тўртинчи вазифа — экология муаммоси. Экология жиҳатидан мукаммал технологиялар яратилса, соф озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрлашга ўтилса, бу муаммо бартараф этилади. Ғўза парвариши, чорвачилик, сабзавотчилик, полиз маҳсулотлари етиштиришда ҳам атроф-муҳитнинг бокира сақланишини ўйлаш зарур.

— Энди академиянинг халқаро алоқалари тўғрисида эшитмоқчи эдик.

— Қўшма корхоналар тузиш, илмий тадқиқотларни ҳамкорликда олиб бориш, ўсимликларнинг истиқболли навларини айирбошлаш, бир-биримизга илғор тажрибаларни ўргатиш, ёйма бозорлар, кўргазмаларда қатнашиш ташқи иқтисодий фаолиятимизнинг асосий йўналишларидандир. Ўсимликшунос олимларимиз «Икарда» халқаро илмий тадқиқот маркази билан яқиндан алоқа боғладилар. «Ўзбекистон пахтаси» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг олимлари «Мевал» дорисини тайёрлаш ва уни тадқиқ этиш тажрибасини ўрганиш юзасидан Германиянинг «БАСФ» фирмаси билан шартнома туздилар. Шунингдек, улар фирма ишлаб чиқараётган «Дихлосия», «Диситрел» ва «Микс» дефолиантларини ҳам ўрганадилар. Бундан мақсад Ўзбекистон шароитида ғўзага ишлов бериш чоғида улардан фойдаланиш имкониятларини мукаммал ўрганишдир.

Академиямиз олимлари ўзаро тузилган ҳужжатга биноан Ҳиндистондаги «Икрисат» халқаро институти билан илмий ҳамкорлик қилишмоқда. Ҳиндистон ва АҚШ олимлари иштирокида экспедициялар уюштирилади. Орол денгизи минтақасида қишлоқ хўжалик экинлари намуналарини тўплаш мақсад қилиб олинган.

— Илмий тадқиқот институтларининг инновация фаолиятини ривожлантириш учун қандай ишлар қилинмоқда?

— Бозор шароитида ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш ва меҳнат унумдорлигини, академия илмий ишланмалари самарадорлигини ошириш мақсадида инновация маркази ташкил қилинмоқда. Марказ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни купайтириш ва унинг сифатини яхшилашга имкон берадиган барча янгиликларни — ишланмалар, ихтиролар, кашфиётларни амалда жорий этиш ниятидадир...

Куз ҳам яқинлашиб қолди. Дарвоқе, бу фаслнинг биринчи кунида мустақиллик байрамини нишонлаймиз. Қутлуғ арафа кунлари «Ҳорманглар, бобо деҳқонлар!» дегим келади. Чунки улар кўкламнинг инжиқликлари, саратоннинг жазирамасига дош бериб, пахтадан мўл ҳосил етиштиришгани шубҳасиз. Боз устига, бу йил мевалар, қовун-тарвуз ҳам сероб. Эндиги вазифамиз етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинли кунларга қолдирмай йиғиштириб олишдир.

ЎзА мухбири Б. АБДУЛЛАЕВ
суҳбатлашди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

УЙ-ЖОЙЛАР ХУСУСИЙЛАШТИРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН АҲОЛИНИНГ КАМ ТАЪМИНЛАНГАН ТАБАҚАЛАРИНИ ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯЛАШГА ОИД ҚЎШИМЧА ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Бозор муносабатларига ўтиш шароитида уй-жойлар хусусийлаштирилиши муносабати билан аҳолининг кам таъминланган табақаларини ижтимоий ҳимоялашни таъминлаш мақсадида:

1. Фуқаролар яшаб турган (доимий рўйхатдан ўтказилган) квартиралар (хоналар) ва алоҳида уйлар қайси идорага қарашли эканидан қатъи назар улар:

— ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига;
— байналмилал жангчи ногиронлари бўлган оилаларга;
— 1 гуруҳ кўзи ожиз ногиронлари бўлган оилаларга;
— 18 ёшгача 7 ва ўндан ортиқ фарзандлари бўлган кўп болали оилаларга;
— фарзанд қилиб олинган ва васийликка олинган ота-онасиз етим болаларга;
— уч ва ундан ортиқ меҳнатга яроқсиз оила аъзолари бўлган боқувчисини йўқотган оилаларга;
— ишламайдиган I ва II гуруҳ ногиронларига;
— 1930—1950 йилларда қатағон қилинган ва ҳозирги вақтда оқланган кишилари бўлган оилаларга;
— Чернобиль ҳалокати оқибатларини тугатишда иштирок этган аъзолари бўлган оилаларга бепул шахсий (ҳиссадор) мулк қилиб берилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддат ичида ушбу Фармон рўёбга чиқарилишини таъминловчи қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1992 йил 19 август.

«УЙ-ЖОЙЛАР ХУСУСИЙЛАШТИРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН АҲОЛИНИНГ КАМ ТАЪМИНЛАНГАН ТАБАҚАЛАРИНИ ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯЛАШГА ОИД ҚЎШИМЧА ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА»
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ

ФАРМОНИГА ШАРҲ

Сўнгги йилда бозор муносабатларига ўтилаётгани сабабли аҳолини ижтимоий ҳимоялашни таъминлашга доир бир қанча аниқ тадбирлар қабул қилинди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонларига биноан Улуғ Ватан урушининг ногиронлари ва қатнашчиларига ҳамда уларга тенглаштирилган кишиларга, ўқитувчиларга тиббиёт ходимлари ва ижодкор ходимларга уй-жойларни бепул хусусийлаштириш ҳуқуқи берилди, уларнинг коммунал хизматларига ҳақ тўлаш соҳасида тегишли имтиёзлар белгиланди.

Ушбу фармонда эса кам таъминланган ва кўп болали оилаларга, ногиронларга, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига ҳамда аҳолининг давлат ҳимоясига муҳтож бўлган бошқа тоифаларига навбатдаги ижтимоий кафолатлар берилади.

Фуқароларнинг ана шу тоифасига кимлар киради?

Булар асосан аҳолининг тақдир ва вазият тақозоси билан кун кечиришнинг мураккаб ва оғир шароитига тушиб қолган кам таъминланган табақалари, хусусан:

— ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг 25535 оиласи;

— уч ва ундан ортиқ меҳнатга яроқсиз оила аъзолари бўлган боқувчисини йўқотган 56937 оила;

— 1930—1950 йилларда қатағон қилинган ва ҳозирги вақтда оқланган кишилари бўлган 22730 оила;

— ишлай олмайдиган I ва II гуруҳ ногиронлари бўлган 17595 оила, шунингдек ишламайдиган I гуруҳ кўзи ожиз ногиронлари бўлган 3170 оила;

— байналмилал жангчи ногиронлари бўлган 1451 оила;

— 18 ёшгача 7 ва ундан ортиқ фарзандлари бўлган 474555 кўп болали оила, шунингдек ота-онасиз етим болаларни васийликка олган ва фарзанд қилиб олган 256 оила;

— Чернобиль ҳалокати оқибатларини тугатишда иштирок этган аъзолари бўлган 6500 оиладир.

Шу тариқа, Ўзбекистон Республикасида 608786 оила республика Президентининг фармони асосида уй-жойларни бепул хусусийлаштириш ҳуқуқига эга бўлади.

Иқтисодий чигалликларга ва республика бюджетининг чекланганига қарамай (юқорида айтиб ўтилган имтиёзлар берилиши натижасида бюджетга 7 миллиард сўмдан ортиқ маблағ тушмайди), мазкур фармоннинг қабул қилиниши инсонпарварликнинг ва мустақил давлат фуқаролари тўғрисида амалдаги ғамхўрликнинг яна бир далилидир.

• *Ғалламиз — совғамиз*

ЯХШИ НИЯТ ҲАМРОҲ БЎЛДИ

Оҳангаронликлар эрта баҳорда 11 минг 353 гектар майдонга, жумладан 5487 гектарга буғдой ва 5866 гектарга эса арпа уруғи сепишганди. Ўтган давр мобайнида деҳқонларнинг фидокорона меҳнати, қолаверса табиат инояти билан далаларда мўл ҳосил етиштирилди. Ўрим-йиғим мавсумига 43 та комбайн ҳозирлаб қўйилди. Механизаторларга зарур шарт-шароитлар, иссиқ овқат, дам олиш учун қулайликлар яратилди. Иш икки сменада ташкил қилинди. Вақтдан ҳамда техникадан унумли фойдаланиш натижасида ҳар гектардан 11,9 центнердан ёки жами бўлиб далалардан 13 минг 628 тонна ғалла йиғиб олинди. Бу вилоятдаги энг юқори кўрсаткичдир. Бундан ташқари келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин яратиш мақсадида ғаллакорлар энг сара дондан 1750 тонна уруғлик жамғаришди. Шунингдек, 5203 тонна сомон йиғиб олиниб, чорвадорларнинг қишловни намунали ўтказишларига ҳисса қўшдилар. Пайғамбаримиз Муҳаммад салоллоҳу алайҳиссалам ҳар тонг «Чўпонларни қўраси қўйга, деҳқонларнинг ўраси буғдойга тўлсин» дея дуо қилар эканлар. Бу бежиз эмас. Эзгу ниятли халқимиз мустақилликни йиллар бўйи орзу қилиб келганди. Бу йил эса унинг 1 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олмоқда. Халқимизнинг орзу умидлари ана шундай рўёбга чиқаверсин.

Т. ЕРҚУЛОВ.

ХУШХАБАРЛАР

БЎСТОНЛИҚ райони меҳнаткашлари карамдан мўл ҳосил йиғиб олишди. Режа 117 фоиз бажарилиб, 7500 тонна ўрнига 8789 тонна ҳосил топширилди.

•

ОҚҚЎРҒОН районида кунига 100 гектар майдондаги картошка ковлаб олинмоқда. Шу пайтгача 1082 тонна ёки гектарига 108 центнердан ошириб ҳосил кўтарилди.

•

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ райони сабзавоткорлари бодрингдан давлатга режадаги 100 тонна ўрнига 347 тонна топшириб, зиммаларига олган мажбуриятни ҳам ортиғи билан уддаладилар.

ЎЗБЕКИСТОН — ПОКИСТОН: **АЛОҚАЛАР МУСТАҲКАМЛАНАДИ**

Тошкентдаги «Шарқ гули» бадиий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг жамоасида Республика Президенти Ислом Каримов Покистонга ташриф буюргандан кейин шундай ишонч пайдо бўлди.

Бадиий тикувчилик буюмлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган бу корхона «Ўзбекистон — Покистон» жамиятининг жамоа аъзосидир. Бу ерда ҳам покистонлик ишбилармонлар билан иқтисодий жиҳатдан ўзаро манфаатли алоқаларни йўлга қўйиш юзасидан аниқ ишлар қилинди. Қўшма корхона барпо этиш ниятлари тўғрисидаги протокол имзоланди.

— Бу корхона халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга мослаштирилади, унда Покистонлик ҳамкорларнинг техникавий ва технологик имкониятларидан фойдаланилади, — деди корхона ташқи иқтисодий алоқалар бўлимининг иқтисодчиси С. Саидбобоев. — Ўзбекистон Президентининг Покистонга ташрифи, у ерда икки томонлама алоқаларни мустаҳкамлашга доир муҳим ҳужжатларнинг имзоланиши ҳамкорлигимиз жараёнларини сўзсиз тезлаштиради.

Шубҳасиз хорижий фирмалар билан ҳамкорлик қилиш чинакам бозор иқтисодиётини барпо этиш учун фойдалидир. Аммо фабрика жамоаси ўз кучи билан ҳам кўп иш қилмоқда. «Шарқ гули»да тайёрланган буюмларни харидорлар бажонидил сотиб оладилар бу ерда йил бошидан буён олинган қўшимча фойда ярим миллион сўмдан кўпроқни ташкил қилди.

В. ДРАЧЕВ, ЎзА мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЙЎҚЛАМАСИ

ШУ РУКН билан берилаётган навбатдаги саҳифа Қуйи Чирчиқ районига бағишланади. Вилоятимизда ҳудуди йирик бу район иқтисодиёти тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Етакчи тармоқ — қишлоқ хўжалиги, саноат ва иқтисодиётнинг бошқа барча тармоқларида ижобий ўзгаришлар содир бўлаяпти. Республикамиз мустақилликка эришгач иқтисодий-ижтимоий юксалиш янада жадаллашяпти. Иқтисодиётни қайта қуриш, халқ хўжалигини бошқаришнинг янги, замонавий усулларини қўллаш самараси ҳозирнинг ўзидаёқ кўзга ташланмоқда. Рўзноманинг иккинчи саҳифасида шу ҳақдаги мақола-хабарларни эътиборингизга ҳавола қилаяпмиз.

ОБУНА БЎЛИНГ!

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» газетасига 1993 йил учун обуна бошланди. Сиз севимли ва қадрдон газетангизни янги йилнинг 1 январидан мунтазам ўқишни истасангиз шу кунларда алоқа бўлимларига, обуна қабул қилиш пунктларига келинг. Алоқа бўлимлари ходимлари, матбуот тарқатувчилар Сизларга обунани расмийлаштиришда ёрдам беришади.

Шуни унутмангки, «Тошкент ҳақиқати» дўконларга чекланган миқдорда чиқади, уни сотиб олиш қийин. Бунинг устига газета обуначига сотувдагига қараганда анча арзонга тушади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»нинг бир йиллик обуна баҳоси — 386 сўм 60 тийин. Олти ойга — 183 сўм 30 тийин, уч ойга — 91 сўм 65 тийин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» индекси—64672.

Қуйи Чирчиқ районининг вилоятимиз иқтисодиётидаги мавқеи йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Бу ерда барпо этилган кенг тармоқли иқтисодиёт, ҳозирги қийин ижтимоий шароитларга қарамай, бир маромда юксалаяпти. Республикамиз мустақилликка эришгач ижобий ўзгаришлар янада кўпаймоқда. Шу кунларда район халқ хўжалигининг ҳамма соҳасида кўтаринки меҳнат ҳукм сурмоқда, йилни яхши якунлаш учун кураш бормоқда. Мухбиримиз М. МИРҲАМИДОВнинг район Ҳокими Рустам Иброҳимович КАРИМОВ билан суҳбати шулар ҳақда бўлди:

1 СЕНТЯБРЬ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МУСТАҚИЛЛИК КУНИ

МУСТАҚИЛЛИКНИ МЕҲНАТИМИЗ БИЛАН МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

— Рустам Иброҳимович, республикамиз мустақилликка эришганлигининг бир йиллигини умумхалқ байрами сифатида нишонлашга тайёргарлик қизғин бошланиб кетди. Бу бутун диёримизда меҳнат кўтаринкилигини авж олдириб юборди. Сиз раҳбарлик қилаётган районда бунинг акс-садоси қандай бўлди?

— Ўзбекистоннинг мустақил давлат бўлишини, тараққиётнинг юксак чўққилари сари ишонч билан одим ташлашини, мустамлакачилик асоратидан озод халқнинг фаровон турмушини кўриш неча-неча авлодларимизнинг орзу-умиди эди. Лекин бу нашъали кун уларга насиб этмади, ҳозирги авлодга насиб этди. Бундан биз бениҳоя хурсандмиз, ғуруримизнинг, қувончимизнинг чеки йўқ. Ҳур диёримизнинг мустақилликка эришгани порлоқ келажагимизнинг дебочасидир, тарихий аҳамиятга моликдир.

Эндиликда уни мустаҳкамлаш, истиқлол йўли нурафшон бўлиши, ҳар қандай хавф-хатардан халос, ҳар қандай ғаламисликлар, ғовлардан холис бўлиши лозим. Бу эса жуда мураккаб, ниҳоятда машаққатли йўлдир. Уни муваффақиятли босиб ўтишга эса ҳамма ва ҳар бир киши ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиши, ҳамжиҳатлик ҳартомонлама мустаҳкамланиши, ҳамма жойда тинчлик, осойишталик, хотиржамлик бўлиши лозим. Шу нуқтаи назардан Президентимиз ва республика ҳукумати олиб бораётган оқилона сиёсат жуда тўғридир, уни маъқуллаймиз, амалий ишимиз билан қўллаб қувватлашимиз лозим.

Бу сиёсат эндигина мустақилликка эришган республикамизда халқлар, эллар ва элатлар ўртасида ҳамжиҳатликни таъминлашга, иқтисодий тараққиётимизни жадаллаштиришга, ташқи соҳада эса жонажон Ўзбекистонимиз битмас-туганмас имкониятларини, куч-қудратини кўз-кўз қилишга, уни қисқа муддат ичида жаҳоннинг иқтисодиёти, маданияти юксак даражада ривожланган, халқи тўқ, фаровон яшаётган мамлакатлар қаторига етказиб олишга қаратилгандир.

Шуни алоҳида мамнуният билан таъкидлаш керакки, республикамизнинг мустақилликка эришиши барча жойлардаги каби районимиз меҳнаткашларининг ҳам ғайрат-шижоатини авж олдириб юборди. Ҳамма корхоналар, ташкилотлар, хўжаликларда, ҳозирги иқтисодий танглик, турмуш қийинчиликларига қарамай, меҳнат кўтаринкилиги кўзга яққол ташланмоқда. Бу эса энг муҳимидир. Бу ҳар қандай вазифани шараф билан уддалаш гарови бўлади. Худди шу туфайли ҳам районимиз иқтисодиёти, маданияти ҳозирги оғир вазиятда ҳам юксалиб бораяпти.

— Ҳозирги вақтда бозор иқтисодиётига ўтишнинг мураккаб даври бошдан кечирилмоқда. Лекин шунга қарамай район иқтисодиёти муайян даражада барқарор ривожланаётганлиги тақдирга сазовордир. Унинг асосий омиллари нималардан иборат? Умуман республикамиз мустақилликка эришган вақтдан бери ўтган бир йил ичида қандай ижобий ўзгаришлар рўй берди?

— Ҳақиқатан ҳам ҳозир районимиз халқи ҳам мураккаб даврни бошидан кечирмоқда. Бозор иқтисодиёти ўзининг ижобий ва салбий томонлари билан, барча мураккабликлари ва ўзига хос қонунлари билан ҳаётимизнинг барча жабҳаларига жадал кириб келмоқда. У ҳаммадан ишбилармонликни, аниқ мақсад сари собит қадам билан боришни, фикрлаш доирасини кенгайтиришни, янги иқтисодий ўзгаришларни чуқур тушуниб, саросимага тушмасдан улардан оқилона фойдаланишни талаб этмоқда. Шунга амал қилаётган корхона-хўжаликлар раҳбарлари, жамоалари ҳозирги даврдаги мураккабликлар, муаммолар уммонида ҳам кўзланган марра сари дадил бормоқдалар.

Маълумки, районимиз аҳолиси байналмилал ҳисобланади. Бу ерда қирқдан ортиқ миллат ва элатлар вакиллари қўлни-қўлга бериб, бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилмоқдалар. Бизда миллатни камситиш, унинг ғурурини топташ, анъаналарини ҳаспўшлашга асло йўл қўйилмайди. Аксинча, уларни жипслаштириш, ҳамкорҳамдўстлигини кучайтириш, бир-бирини оға-инидек ҳис қилишини шакллантиришга алоҳида эътибор бериб келдик. Ҳозирги вақтда эса бу ишнинг кўламини янада кенгайтириб юборганмиз. Бу соҳада арзимаган хатти-ҳаракатларга йўл қўйиш ҳам ёмон оқибатларга олиб келиши мумкинлигини ҳеч қачон эсдан чиқармаймиз. Ҳамма миллат ва элатларнинг тенглигини таъминлаш муқаддас бурчимиздир. Бу эса иқтисодиётни ривожлантиришнинг, осойишталик, барқарорлик бўлишининг муҳим шартидир.

Ишбилармонлик, барча миллатларнинг тотувлиги, ҳамма жойда моддий манфаатдорликни меҳнатнинг пировард натижасига боғлиқ қилиб қўйиш, меҳнатни ташкил этишнинг замонавий шаклларини жорий қилиш ва бошқа шунга ўхшаш чора-тадбирларни амалга ошириш районни иқтисодий ривожлантириш ва шулар негизида халқимиз фаровонлигини таъминлашнинг муҳим омиллари бўлмоқда.

Ўтган бир йил давомида халқ хўжалигини ривожлантиришда эришган ютуқларимиз чакки бўлмади. Пахтачилик — район иқтисодиётининг етакчи тармоғи ҳисобланади. Ўтган йили уни ривожлантиришда яна бир юксак марра муваффақиятли эгалланди. Ўнлаб минг тонна «оқ олтин» хирмонлари уюлди. Режа шараф билан уддаланди. Режа бўйича етиштирилган беш фоиз пахта толаси ва режадан ташқари олинган барча пахта ҳосилини хўжаликлар ихтиёрида қолдириш бўйича Президентимиз чиқарган Фармон айни муддао бўлди. Бу пахтакорларнинг ўз меҳнати натижасидан моддий манфаатдорлиги кескин ошишига олиб келди. Шуни айтиш кифояки, улар бундай толанинг ҳар тоннасини 120—130 минг сўмдан сотдилар ёки бартер усули билан ўзлари учун зарур бўлган техника воситалари, бинокорлик материаллари, озиқ-овқат маҳсулотларини айирбошладилар. Пилла, мева, сабзавот ва полиз экинларининг ҳам харид нархи оширилди. Деҳқонлар даромад ва қўшимча нархдан тушадиган солиқдан ҳам озод қилинди.

Деҳқонлар меҳнатини қадрлашга қаратилган бошқа тадбирлар кўрилаётганлигини ҳам таъкидлаш лозим. Бу йил пахтакорлар етиштирган режадаги пахтанинг 15 фоизини ўз ихтиёрларида олиб қоладилар. Режадан ташқари ҳосилнинг ҳаммасини келишилган нархда сотишади. Пилла, ғаллада ҳам шундай тартиб ўрнатилди. Сабзавот ва меваларнинг 50 фоизи эркин нархларда сотиш учун хўжаликлар ихтиёрида қоладиган бўлди. Шуларнинг ҳаммаси қишлоқ меҳнаткашлари ҳақида қилинаётган ғамхўрлик намуналаридир. Албатта, бу яхши самара беради. Районимиз меҳнаткашлари фидокорона меҳнат қилаётганликлари ҳам шундандир. Ҳамма жамоаларда хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун қизғин кураш кетмоқда. Унда пахтакор ҳам, чорвадор ҳам, сабзавоткору боғбон ҳам фаол қатнашмоқда.

Район бюджетидаги доимий етишмовчиликларга қарамай мактаб, болалар боғчалари, тиббий муассасалар қурилиши давом эттирилмоқда. Район марказий касалхонаси ишга туширилди. Айрим биноларда болалар шифохоналари ташкил этилди. Уй-жойларни қуриш тўхтатилгани йўқ.

Районимизда фермер-деҳқон хўжаликлари ташкил этилмоқда. Ҳозиргача уларнинг сони қирқтадан ошиб кетди. Бу хўжаликлар асосан деҳқончилик ва чорвачилик билан шуғулланмоқда, ишни юритишнинг бу шакли самарали бўлишини амалда кўрсатаётганликлари билан диққатга сазовор бўлмоқда. Кичик корхоналар ташкил этиш ҳам тобора кенгайиб бораяпти. Районимиз маркази ва қишлоқларида саксондан ортиқ шундай жамоалар бор. Уларда халққа кундалик рўзғор учун зарур бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда. Бу билан истеъмол бозорини бойитишга ҳисса қўшиляпти.

Қурилаётган пойабзал фабрикаси ишга тушиш арафасида турипти. Бу ерда турли-туман оёқ кийимлари тайёрланади. Биз қўшма корхоналар барпо этишга ҳам киришдик. Шундай корхоналарнинг дастлабкиси Туркия билан бирга ташкил этилади. Бу қардошлар билан шу ҳақдаги шартномага имзо чекилди. Районимиз вақти келиб ривожланган саноатга ҳам эга бўлади. Уларда асосан маҳаллий хом ашё ва ишчи кучидан фойдаланиш назарда тутиладики, бу биз учун жуда муҳимдир.

Мустақилликнинг тўнғич йилида қилинган бошқа ишларни ҳам айтиб ўтиш мумкин. Бундан асосий мақсадимиз эришган ютуқларимизни янада мустаҳкамлаш, районимизнинг иқтисодий қудратини ва халқ фаровонлигини ошириш, республикамиз мустақиллигини сўзда эмас, амалда таъминлашга муносиб ҳисса қўшишдан иборат, деб ҳисоблайман.

— Барча жойлардаги каби районда ҳам Мустақилликнинг бир йиллигини байрам қилишга тайёргарлик кўрилмоқда. У қандай нишонланади? Шу ҳақда қисқача гапириб берсангиз.

— Республикамиз мустақилликка эришганининг бир йиллигини нишонлашга ҳар томонлама қизғин тайёргарлик бошланиб кетганига анча бўлди. У тўла маънода умумхалқ байрамидир. Демак, бу тарихий кунни ҳамманинг эсида қоладиган, ҳамма учун ҳаяжонли, муқаддас юрт фаровонлиги учун яратувчилик меҳнатида жавлон уришга даъват этадиган даражада нишонлашимиз лозим.

Районимиздаги барча саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, муассасалари, хўжаликларида байрамга ҳозирлик ишларида шунга алоҳида эътибор бермоқдалар. Ҳамма тайёргарлик ишларига жамоаларда тузилган байрам комиссиялари бош-қош бўлишяпти. Район бўйича ҳам шундай комиссия ишламоқда. Улар мустақиллик кунини нишонлаш бўйича тайёрланган дастур режаларининг амалга оширилишини назорат қилмоқдалар, жойларга бориб амалий ёрдам беришяпти.

Қутлуғ байрам тантаналари арафа куни бошланади. Байрам тантаналари бевосита хўжаликларда бўлиб ўтади. Ҳамма жойда дастурхон ёзилади, уларга ноз-неъматлар қўйилади, катта қозонларда ош дамланади. Ваъзхонлик камроқ бўлиб, ўйин кулгига, кўнгилочар ўйинларга кўпроқ эътибор берилади. Карнай-сурнай садолари, куй-қўшиқлар янграйди. Санъаткорлар ва бадиий ҳаваскорлик тўгаракләри аъзолари маданий хизматда бўладилар. Турли савдо-сотиқлар, ярмаркалар уюштирилади. Уларда дала меҳнаткашларининг кундалик эҳтиёжлари учун зарур бўлган буюмлар, маҳсулотлар сотилади.

Халқимизнинг айём кунлари бева-бечораларни йўқлаш, бетоблар ҳолидан хабар олиш, муҳтож ва камбағал оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш каби ажойиб удумига ҳам амал қилинади. Бунинг учун районнинг хайрия жамғармаси маблағидан ҳам фойдаланилади. Ночор оилаларга пул ёки кийим-кечак, озиқ-овқат маҳсулотлари бепул берилади. Райондаги ўттиз беш мингта оиланинг ҳар бирига бир килограммдан гўшт тарқатилади. Айрим корхона-хўжаликлар ўз ишчи-хизматчилари, миришкор деҳқонларига анча салмоқли моддий ёрдам кўрсатишни режалаб қўйишди. Жумладан, Калинин номли жамоа хўжалиги бошқаруви ҳар бир ишловчига бир минг сўмдан пул бермоқчи. Хўжалик пахтакорлари, чорвадорлари, боғбону соҳибкорлари-ю сабзавотчилари сафида 800 киши бор. «Огонёк» давлат хўжалиги — заводи маъмурияти ҳам шундай қилади. «Ўзбекистон 5 йиллиги» давлат хўжалигида ҳам пул билан моддий ёрдам кўрсатишни режалаштиришяпти. Қисқаси, ҳар бир меҳнат жамоасида шу ва бунга ўхшаш хайрли ишлар қилинади.

Мустақиллик кунини нишонлаш тантаналари эртасига, яъни байрам куни район марказига кўчади. Бу ерда фақат район ташкилотлари қатнашадилар. Дастурхон ҳам ёзилади, ош тортилади, ўйин-кулгилар бўлади. Бу йил байрамга чорлашда халқимизнинг қадимий одатини қўллаймиз: миллий кийимлардаги йигитлар тулпорлари билан ҳаммани тўй тантаналарига чиқишга даъват этадилар.

Пахта йиғим-терими олдидан бўлиб ўтадиган бу тантана район меҳнаткашларини иқтисодиётнинг ҳамма соҳасида янги-янги меҳнат ютуқларига эришишга, хўжалик йилини кўнгилдагидек якунлашга сафарбар этувчи энг таъсирли омил бўлади.

● **РАЙОН маҳаллий корхонасида ўнга яқин кенг истеъмол буюмлари тайёрланмоқда. Ушбу суратларда корхонанинг шлак блоклари тайёрлаш ва тўқув буюмлари цехидаги меҳнат жараёнлари тасвирланган.**

ИДОРА БИНОСИДА ШИФОХОНА

РАЙОНДА соғлиқни сақлаш муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга эътибор йил сайин кучаймоқда. Район марказий касалхонаси янги бинога кўчиб ўтганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Натижада беморларни даволаш, тиббий ёрдам кўрсатишни яхшилаш учун қатор янги қулайликлар вужудга келди, шароит сезиларли даражада яхшиланди. Муолажа қилишнинг замонавий, илғор ва самарали усуллари жорий қилинди. Тиббиёт техникасининг янги ютуқлари намуналари ўрнатилди.

Айни вақтда маъмурий биноларнинг энг яхшиларини тиббиёт муассасаларига олиб бериш ишлари ҳамон давом этмоқда. Яқинда яна бир шундай тадбир кўрилди. 5-механизациялашган кўчма колонна идораси жойлашган бино болалар шифохонасига айлантирилди. Шифохонанинг эски биноси жуда ноқулай ҳолга келиб қолган эди. Янги бинода тиббий ёрдам кўрсатишнинг қатор янги шакллари ва усуллари йўлга қўйилди, у янги асбоб-ускуналар билан жиҳозланди.

Ш. ОБИДОВА.

МАСЪУЛИЯТИМИЗ ОШМОҚДА

МУСТАҚИЛЛИККА эришдик, деб баралла гапиришга ҳақлимиз. Неча асрлар давом этган мустамлакачилик зулми истибдодидан халос бўлдик. Халқимизнинг энг катта, энг муқаддас орзу-умиди рўёбга чиқди. Биз бунинг ростлигига қатъий ишонамиз. Эндиликда ҳамма гап уни мустаҳкамлашда, авайлаб-асраб вояга етказишда, ҳақиқий қаддини ростлашга эришишда, қоқилишга йўл қўймасликда, қадамлари бундан буён янада залворли, янада салмоқли, шаҳдам бўлишида қолган.

Бунга эришишнинг ягона бир йўли бор. У ҳам бўлса, ҳар бир юртдошимиз ўз меҳнат жойида, қандай мансабни эгаллашидан қатъий назар, фидокор, виждонан, сидқидилдан ишлашидир. Бусиз республиканинг иқтисодий-ижтимоий тараққиётини таъминлаш, жаҳоннинг ривожланган мамлакатлари қаторига етказиб олиш ҳақида олдимизга қўйган мақсадимизга эриша олмаймиз. Шу катта режани рўёбга чиқариш, аввало, сиз билан бизга, меҳнат кишисига боғлиқ. Биз ўз вазифамизни бекаму кўст бажаришимиз, жипсликни мустаҳкамлашимиз, ҳамфикр, ҳамдард, елкадош бўлишимиз лозим.

Мустақилликка эришганимизга эндигина бир йил бўлаяпти. Тарих учун у заррадан ҳам кичик давр, аммо ўзбек халқи учун унутилмас, унинг тарихи зарварақларига олтин харфлар билан битиладиган салмоқли давр бўлди. Шу бир йилда мустақил республикамизда жуда кўп ижобий ўзгаришлар содир бўлди. Уларнинг ҳаммасини санаб ўтишни ҳожати ҳам йўқ, мумкин ҳам эмас.

Бу ўзгаришларни бизнинг хўжалигимиз мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Уларнинг айрим муҳимлари ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Қутлуғ айём арафасида у жуда ўринли бўлади, деб ҳисоблайман.

Маълумки, пахтачилик хўжалигимиз иқтисодиётининг етакчи тармоғи ҳисобланади. У жаъми экин майдонининг эллик бир фоизини эгаллаб турипти. Алмашлаб экиш ўлчови билан қаралса бу жуда яхши кўрсаткич. Ўтган йили бу экин майдонининг ҳар гектаридан режадаги 28 центнер ўрнига ўртача 30 центнердан ҳосил олдик.

Етиштирилган «оқ олтин»имиз 9 минг 125 тонналик хирмонни ташкил этди. Президентимизнинг Фармонига мувофиқ режа бўйича етиштирилган ҳосилнинг беш фоизи ва қўшимча олинганининг ҳаммаси жамоамиз ихтиёрида қолди. У тола ҳисобида 303 тонна бўлди. Бу қимматбаҳо хом ашёни мижозлар топиб, уларга сотдик. Ҳар тоннасига 122 минг сўмдан пул олдик. Умуман соф фойдамиз 10 миллион 621 минг сўмга етди. Хўжаликнинг бошқа тармоқларини ҳам юксалтиришда муайян ютуқлар қўлга киритилди.

Бу муваффақиятларнинг ҳаммаси пахтакорлар, чорвадорлар, боғбонлару соҳибкорлар ўртасида мустақилликка эришилганлиги туфайли юзага келган меҳнат кўтаринкилиги, фидокорлик туфайлидир.

Шу кўтаринкилик кайфияти бу йил ҳам сусаймай давом этмоқда. Ҳамма ўз иш жойида зиммасидаги вазифани чуқур ҳис қилиб ишлаяпти. Жамоамиз меҳнати салмоғи унинг ҳар бир аъзоси меҳнати натижасидан таркиб топишини идрок қилиниши туфайли ишларимиз чакки бўлмаяпти.

Баҳорги об-ҳаво қийинчиликларига қарамай ғўза парваришига катта эътибор берилгани учун у дуркун ўсмоқда. Бу йилги ғалламизни, шу жумладан қора буғдой (гречиха) ҳосилини йиғиб олдик. Доннинг анчагина қисми жамоамиз аъзоларига бўлиб берилади. Айрим мева-сабзавотлар ҳам дўконларга чиқарила бошланди.

Шу кунларда мустақилликнинг дастлабки йилидаги пахта ҳосилини йиғиб-териб олишга тайёргарлик ишларини ниҳоясига етказмоқдамиз. Саксонта пахта териш машинасини тузатиш ишлари тугалланди. Лекин бизни эҳтиёт қисмлар ва мойлаш-ёниғи материалларининг ниҳоятда қимматлиги қийнамоқда. Яна бир муаммо — сабзавот-мевани давлат буюртмаси бўйича қабул қилишдаги оворагарчиликдир. Тегишли ташкилотлар ва корхоналар не-не машаққатлар билан етиштирилган бундай қимматли овқатбоп маҳсулотларни вақтида олмайди. Оқибатда улар ирибчириб нобуд бўлмоқда. Бунга жамоамиз ачинади. Уларни етиштириш учун сарфланган меҳнату маблағи бекорга совурилаётганлигидан норози бўлаяпти. Бу ишда қатъий тартиб ўрнатиш вақти келди.

Жамоамиз аъзолари республикамиз мустақиллиги санасини шоду хуррамлик билан тантанали нишонлашга ҳозирлик ишларини олиб боришяпти. Хўжаликнинг еттита бўлимида тантаналар 31 августда бўлиб ўтади. Эртасига хўжалик марказида давом этади. Эрталаб катта қозонда ош дамланади, дастурхон ёзилиб, унга ноз-неъматлар қўйилади. Шу ерда бадиий ҳаваскорларнинг чиқишлари, спорт ўйинлари уюштирилади. Истаганлар ташкил этиладиган савдо-сотиқ ярмаркаларида картошка, пиёз, сабзи, помидори ва бошқа сабзавот маҳсулотлари, кийим-кечаклар, полиз экинлари харид қилишлари мумкин.

Бундан ташқари, шу куни бева-бечоралар, ночор оилалар, бетоб ётганлар, кексалар, фахрийлар уйларига ташриф буюрилади, уларга совға-саломлар топширилади, моддий ёрдам кўрсатилади, пул тарқатилади.

Хўжалик раҳбарияти мустақиллик куни байрами ҳар томонлама мазмунли ва эсда қоларли бўлиши учун ҳеч нарсани аямайди.

С. СУЛТОНБЕКОВ,
«Ўзбекистон беш йиллиги» давлат хўжалиги директори.

ҲАММАСИ ИНСОН УЧУН

Корхонамизда нимаики ишлаб чиқарилаётган бўлса ҳаммаси инсон учун, унинг кундалик ва рўзғор эҳтиёжлари учун мўлжалланган. Халқимизнинг қадимги ҳунармандчилиги негизида ишлаётган барча бўлинмаларда тайёрланаётган буюмлар шунга хизмат қилади. Ҳозирги кунларда маҳаллий саноат корхонамизда ўн турга яқин маҳсулот ишлаб чиқариляпти. Улар орасида гилам, атлас, тўқув маҳсулотлари, тикувчилик буюмлари, шлак блоки, ширинликлар ва бошқалар бор.

Корхонамиз республика мустақил бўлгач ҳар томонлама кенгайди. У эски мактаб биносига жойлашган. Ўқув юртининг янги бинолари қурилгач, эски мактаб қаровсиз қолиб, аянчли аҳволга тушиб қолган, бинолари нурай бошлаган, ишдан чиқа бошлаган эди. Биз уни қайта тиклаш ва ўрнида, асосан маҳаллий хом ашё ва материаллар ишлаб чиқарувчи корхона ташкил этиш таклифи билан чиққанимизда район раҳбарлиги тўла маъқуллади. Бу ҳам мустақилликка эришганимиз натижаси бўлди, дейиш мумкин. Илгаригидек кўп вақт овораю сарсон бўлиб юришга ҳожат қолмади.

Бинони қайта таъмирлаб, унинг синфхоналарини ишлаб чиқариш цехлари учун мослашга киришдик. Ўтган йили дастлабки маҳсулотимизни харидорлар ҳукмига ҳавола қилдик. Гилам ва тўқима кийимлар ишлаб чиқаришни биринчи бўлиб ўзлаштирдик. Гилам тайёрлашни йўлга қўйишда хоразмлик гиламдўзлар яқиндан ёрдам беришди. Улар асбоб-ускуналар билан қарашиб юборишди. Қизларимизга ўз ҳунарларини бажонудил ўргатишди. Кетма-кет хон атлас тўқиш цехини ҳам ишга туширдик. Бу ишда бизга андижонликлар кўмаклашишди. Атлас тўқиш дастгоҳларини ўз кучимиз билан қурдик.

Корхонамизда жунни қайта ишлаш цехининг ташкил этилиши айни муддао бўлди. Бу ерда жун тозаланади, ювилади, йигирилади ҳамда бўялади. Гилам учун жун толаси шу ерда тайёрланяпти. Бу қимматли хом ашёни эса хонадонлардан ўзаро келишилган нархларда харид қилаяпмиз. Шлак блоки цехи жамоаси эса ҳар ойда ўн мингта атрофида блок тайёрламоқда. Бу билан бинокорлик материаллари танқчил бўлган бир шароитда шахсий уй-жой қурувчиларнинг мушкулини бироз бўлса ҳам осонлаштиришга ҳисса қўшмоқдамиз. Бундан ташқари, қандолатчилик цехи ишлаб турипти. Бу ерда нон маҳсулотлари, ширинликлар ишлаб чиқариляпти.

Жамоамиз қўлидан чиқаётган барча маҳсулотларни сотиш учун фирма дўконимиз бор. У орқали буюртмалар бериш ҳам мумкин. Савдо шахобчаларига бермасдан ўз дўконимизда сотишдан харидорлар ҳам наф кўради. Сотувда маҳсулот устига қўйиладиган устама ҳақ анча кам бўлади.

Бу йил истеъмолчиларга ками билан уч миллион икки юз минг сўмлик маҳсулот етказиб беришни режалаштириб қўйганмиз... Уни албатта бажарамиз. Чунки ҳозирги иқтисодий тушкунлик вақтида кенг истеъмол молларининг сероблигини таъминлашга ҳисса қўшиш ҳам фарз, ҳам қарздир.

Айни вақтда ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш ишлари ҳам давом этавереди. Бу йўлда белгиланган режамиз бор. Ҳозир сопол буюмлари ва салқин ичимликлар ишлаб чиқариладиган қувватлар барпо этилаяпти. Бу икки цех яқин кунлар ичида фойдаланишга топширилади. Шунда яна қатор кенг истеъмол маҳсулотлари меҳнаткашларга тортиқ қилинади.

Биз районимиздаги барча ҳунармандларнинг бошини шу корхонада қовуштириш ниятидамиз. Ўшанда маҳсулотимиз ҳажми ҳам, тури ҳам кўпаяди. Демак, истеъмол бозорига қўшаётган улушимиз ортади. Бу ишнинг яна бир муҳим томони ҳам бор. Ҳозир ишчи-хизматчиларимиз сафида бир юз йигирмага яқин киши бор. Уларнинг аксарият кўпчилиги ёшлардир. Ҳеч қандай ҳунарни билмаган, қидириб иш топа олмай юрган бу ёшлар корхонамизга жалб қилинди. Бу ерда улар касб ўргандилар, меҳнатлари эвазига тақдирланиб, оила рўзғорини бут қилишга кўмаклашмоқдалар. Бу хайрли иш эмасми! Корхонамиз кенгайгач яна ўнлаб ёшлар меҳнат жараёнига жалб қилинадилар. Бу эса бозор иқтисодиёти турмушимизга кириб келаётган бир вазиятда жуда муҳимдир.

Республикамиз мустақилликка эришгач, одим ташлаши самарали бўлиб бораётган жамоамиз бу қутлуғ байрамнинг бир йиллигини нишонлашга қизғин ҳозирлик кўрмоқда. Шу куни биз дастурхон ёзамиз, ош дамлаймиз, ўйин-кулгу уюштирамиз. Ҳозирги мушкул кунларда бундай тадбирлар кишилар руҳини тетиклаштиришга хизмат қилади, деган умиддамиз.

У. АТЕМОВ,
маҳаллий саноат корхонаси директори.

«Ўзбекистон 5 йиллиги» давлат хўжалигида пахтачилик билан бирга чорвачилик, боғдорчилик ҳам ривожланган. Боғбонлардан Рустам Жўраев ва Комилжон Тожибоевлар шафтоли термоқдалар (чапда). Район марказий касалхонаси ходимлари меҳнаткашларга тиббий хизмат кўрсатишни тобора яхшиламоқдалар. Ўнгдаги суратда бир гуруҳ шифокорларни кўриб турибсиз.

Суратлар муаллифи Даврон АҲМАД.

Маорифчиларнинг август кенгаши

ЯНГИ ДАВР, ЯНГИ ТАЛАБЛАР

ЯҚИНДА Р. Шредер номидаги узумчилик ва боғдорчилик илмий текширув институти боғида Тошкент районн ва вилоят халқ таълими ходимларининг намунали август кенгаши бўлиб ўтди. Унда республика Халқ таълими вазирлиги мутахассислари, вилоят маорифи вакиллари, хўжалик раҳбарлари, маҳалла қўмиталари раислари, илғор муаллимлар иштирок этдилар.

Анжуман давра суҳбати шаклида қуйидаги мавзулар асосида олиб борилди:

ХАЛҚ ТАЪЛИМИ муассасалари социал-иқтисодий базасини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари;

ЎҚУВ-ТАРБИЯ жараёнини бошқариш ва ташкил этишнинг янгича усуллари;

СИНФДАН ВА МАКТАБДАН ташқари тарбиявий ишларни ташкил этишнинг асосий муаммолари.

Анжуманни Тошкент район Ҳокими Р. АКБАРОВ очиб, мустақилликнинг биринчи йилида илк бор ўқитувчиларнинг намунали август кенгашлари ушбу район заминида ўтаётганлиги бежиз эмаслиги, районда иқтидорли болалар билан ишлашга ҳамда илм масканларида ёш муаллимлар билимдонлигига катта эътибор берилаётгани хусусида гапирди.

Ўзбекистон Халқ таълими вазири Ж. Ғ. ЙЎЛДОШЕВ ўз маърузасида бу анжуманнинг ўзига хос томонлари, миллий мактаб тизимини яратиш масалалари, истеъдодларни танлаб ўқитиш, дастур ва дарсликлар савиясининг айрим жиҳатлари ҳамда бу борадаги танланган йўлнинг афзалликларига кенг ва атрофлича тўхталиб ўтди.

Шунингдек анжуманда Тошкент район касаба уюшмаси қўмитасининг раиси **Қ. Жамолиддинова**, 11-мактаб директори **А. Ҳалилов**, район халқ таълими бўлими методисти **А. Дерганов**, 1-узлуксиз катталар таълими маркази директори **М. Мирпўлатов**, ўқувчи-ёшлар техник ижодиёти маркази директори **Ж. Қурбонов**, 19-мактаб директори **Х. Алиев** ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар.

Кенгашда вилоят ҳокимининг биринчи муовини **Ш. Н. Маҳмудова** иштирок этди.

● ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ РАЙОНИ КЕНГАШИ СЕССИЯСИДАН

ОММА БИЛАН БАМАСЛАҲАТ

Яқинда халқ депутатлари Тошкент район Кенгашининг XI сессияси бўлиб ўтди. Ундан бир ҳафта олдин район «Шонли меҳнат» газетасида сессия кун тартиби, кўриладиган масалалар атрофлича ёритилиб, улар юзасидан меҳнаткашларнинг фикр-мулоҳазалари сўралди. Сессияга тайёргарлик кўриш жараёнида айтилган таклиф ва танқидий мулоҳазаларга эътибор берилди.

Сессияда районда қишлоқ хўжалиги, халқ маорифи ва аҳолига савдо хизмати кўрсатилиши юзасидан тармоқ раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди. «Тошкент» агрофирмаси бош директори Абдураҳим Абдураҳмонов ўз ҳисоботида сабзавот ишлаб чиқариш режасининг бажарилиши 1991 йил даражасида эканлигини таъкидлади. Камчиликлар ҳали ҳам етарли. Масалан, кечки экинларни экиш, сут ишлаб чиқариш ва қишловга тайёргарлик кўриш ишлари қониқарсиз боряпти.

Маълумки, бу йил районда ишнинг ижара усули қўлланилди. Деҳқонларга 1800 гектар ер ижарага берилди. Лекин бу ишда ҳам айрим хатоликларга йўл қўйилган. Жумладан, ерлар карталаштирилмаган, бўлак-бўлак қилиб ижарага берилган.

Ижара усули деҳқонларга иқтисодий жиҳатдан катта наф келтиряпти. Уларнинг оилавий бюджетларига самарали улуш бўляпти. Масалан, Навоий номли жамоа хўжалигидаги ижарачи Турсунбой Қўчқоров оиласи бу йил 50 минг сўмликдан ортиқ даромад олди. Охунбобоев номли жамоа хўжалигининг Ҳоким Азимов бошлиқ бригадаси ҳам ижара усулида ишлаб 1 миллион 726 минг сўмдан ортиқ даромад қилди.

Мазкур йилда 100 гектар ерга картошка экиб, гектаридан ўртача 10 тоннадан ҳосил олинди. Аммо эндиги йилга картошкачилик бироз қийин бўладиганга ўхшаб турибди. Чунки уруғлик картошканинг нархи кўтарилиб кетди. Бир килограмм уруғ учун 21 сўм сарфлашга тўғри келяпти. Бу борада деҳқонларга ёрдам кўрсатиш зарур.

Район халқ таълими бўлимининг мудири Ўткир Маҳмудов мактабларнинг янги ўқув йилига тайёргарлиги, бу борада оталиқ ташкилотлари ва район ҳокимияти кўрсатаётган ёрдам, халқ таълимидаги янгиликлар тўғрисида гапириб ўтди.

Район матлубот жамияти раиси Мавлуда Қўчқорова жамият фаолиятидаги ўзгаришлар хусусида тўхталди. Бир неча қишлоқ матлубот жамиятлари бирлаштирилиб, марказлаштирилди. Бу нарса биринчидан, буйруқ берувчилар сонини камайтирса, иккинчидан матлубот жамиятига қисқа вақт ичида 1,5 миллион сўм маблағни тежаш имконини берди.

Район кенгаши сессиясида Тошкент вилояти Ҳокими С. Д. Сайдалиев қатнашди ва сўзга чиқди.

М. РИХСИЕВ.

САБЗАВОТ РЕЖАСИ БАЖАРИЛДИ

Зангиота районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги аъзолари давлатга сабзавот сотиш йиллик режаларини ошириб адо этдилар. Режадаги 3 минг тонна ўрнига 3 минг 15 тонна сабзавот сотилди. 159 тонна ўрнига 190 тонна картошка етказиб берилди. Бошқа соҳаларда ҳам яхши ютуқларга эришилди. Қийин шароитда пилла ҳосили ҳам мўл бўлди. Мўлжалдаги 3,12 тонна ўрнига 3,3 тонна пилла етказиб берилди.

Сабзавотчиликдаги ютуқларни қўлга киритишда Т. Каримов, У. Сиддиқов, Д. Йўлчиев, Қ. Фозилов, Н. Ҳикматов, Ҳ. Каримов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг жамоалари айниқса салмоқли ҳисса қўшдилар.

СУРАТДА: бригадир (чапда) Қобил Фозилов колхозчи Аъзам Алиев ва раис ўринбосари Карим Тошевлар бақлажон ҳосилини кўздан кечирмоқдалар.

Суратни Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган.

Ойига 35 мингтадан

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахтидаги «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг довруғи баланд. Унинг ижодкор жамоаси қўлидан чиқаётган турли хил технологик асбоб-ускуналар, поток линиялари машинасозлик корхоналарида муваффақият билан ишлатилмоқда. Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи, Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги бирлашмаси, трактор, агрегат, Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводлари ва бошқа қатор корхоналарда уларни учратиш мумкин. Айрим собиқ қардош республикалар машинасозлари ҳам бирлашма ихтирочилари меҳнати мевасидан баҳраманд бўлмоқдалар.

Айни вақтда бирлашмада давр, бозор иқтисодиётига ўтиш даври талаблари, меҳнаткашлар эҳтиёжларини ҳам ҳисобга олиб, кенг истеъмол буюмларини тайёрлаш кенгайтириляпти. Унинг Ильич номидаги тажриба-механика заводида шундай маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи цех ташкил этилди. Цех ишчи-хизматчилари рўзғор учун зарур бўлган турли хил металл ва пластмасса буюмларини қуймоқдалар. Ҳар ойда истеъмолчиларга ўттиз беш мингта пластмасса ва бир ярим мингтадан ортиқ металл буюмларини етказиб беришяпти.

Жамоа ишлаб чиқараётган бундай буюмларга талабнинг катта бўлиши завод раҳбарлигининг шундай кенг истеъмол буюмлари ҳажми ва турини кўпайтиришга даъват этмоқда. Ҳозирги вақтда бундай маҳсулотларнинг тури йигирматадан ҳам ортиб кетди. Уларни олувчилар, буюртма берувчилар сони ҳам кўпаймоқда. Кенг истеъмол буюмлари жўнатилаётган манзиллар элликтани ташкил этиб турипти. Улар республикамиз ва ҳамдўстликнинг деярли барча давлатларида бор.

Маҳсулотлар орасида нон сақланадиган пластмасса идиши, тўкиладиган юклар учун контейнерлар, челаклар, металл эшиклари, курсилар, меваларни қуритиш учун мосламалар ва бошқалар бор. Жамоа яқин келажакда «Жигули» енгил автомобилларининг айрим қисмларини ишлаб чиқаришни режалаштириб қўйди. Қисқаси, заводда халқ турмуши эҳтиёжлари учун хизмат қиладиган бундай буюмларни ишлаб чиқариш ҳажми ҳам, уларнинг турлари ҳам кўпайтирилаверади. Жамоанинг қатъий аҳди шундай.

М. МАҲМУДОВ.

ОБОД ВА КЎРКАМ БЎЛСИН

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Чилонзор райони ҳудудида бундан бир неча йиллар аввал Зангиота (аввалги Калинин райони) ўрамига тегишли жойларда янги-янги кошона уйлар қад ростлаган эди. Тошкент «Алгоритм» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам шу йилларда иш бошлаган. Бу ерга кўчиб келганларнинг кўпчилик қисми уйи бузилганлар, навбатда турганлар ва қолганлари «Алгоритм»да ишлаш учун келган бошқа миллат вакиллари эди.

Ана шу кошона уйларга кўчиб келганларнинг бири Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, ногирони Камол ота Нуриддинов. Камол ака бу ерга келган куниданоқ уёқ-буёққа югуриб қолди: «Ие, бунинг ҳаммаёғи каталак-каталак-ку, бизга ўхшаганлар қандоқ яшайди бу ерда? Лоақал биз қариялар учун битта чойхонаси бўлмаса?» Айтилган сўз — отилган ўқ! Камол ота район, шаҳар ижроия комитетларига чиқиб, арз қилди, илтимос қилди... Отанинг қийналиб-эзилиб юрганлари зое кетмади. Шаҳар капитал қурилиш бошқармаси янги, кўп қаватли уйда яшовчиларнинг илтимосларини эътиборга олиб, маблағ сарфлаб, чиройли чойхона қуриб берди. Чойхона 1990 йил апрел ойида зўр тантана билан очилди. Ҳаммаси шундан бошланди. Тезда маҳалла тузиш ҳақида бир неча йиллардан бери орзу қилинаётган таклифлар амалга оширилиб, маҳаллага буюк алломамиз Ал-Хоразмий номи берилди. «Йўқ, мен қариб қолдим. Маҳаллага раисликни дўхтир ўғлимга беринглар, унинг қўл-оёғи чаққон,— деди Камол ота.— Ўзи ҳам маҳаллада катта бўлиб, эл ичига қўшилган».

— Кечирасизлар,— эътироз билдирди шу ерда яшовчи 1-Тошкент Давлат Тиббиёт мударриси (доценти) Насимхўжа Зокиров.— Мен ҳар куни ишда бўламан. Талабаларни ўқитаман. Бундан ташқари амалий машғулот ўтказадиган кунларим ҳам кўп. Мен қўлимдан келганича ёрдам бериб турай. Фақат...

— Бўлмаса, менинг қатъий илтимосим шу,— деди Камол ота ҳаммага эшиттириб.— Маҳаллага фақат шу дўхтир ўғлим раис бўлсин. Бўлсин, деганлар қўл кўтарсин!

Янги чойхонада ўтирганлар жонланиб кетишди. Ҳамма бир овоздан Насимхўжа Зокировни Ал-Хоразмий номидаги маҳаллага раис этиб сайладилар.

Бу воқеаларга ҳам ҳозир икки йилдан ошди. Ўтган давр ичида Камол ота вафот этдилар, аммо чойхона эса шу кишининг номи билан боғлиқ бўлиб, унга «Камол ота чойхонаси» деган ном берилди.

— Ҳа, шундан кейин яна анча ишларни амалга оширдик,— дейди Насимхўжа Зокиров.— Маҳалла тузилгач, миллатидан қатъий назар — ҳамма-ҳаммани бирликка чақирувчи умумхалқ ишига ҳисса қўшишга даъват этиб, фаоллар тайинладик. Маҳаллада 2,5 минг нафардан ортиқ аҳоли яшайди. Аммо бошқа ерда билмадиму, бизда халқлар бирмунча иноқроқ, аҳилроқ. Чунки фаоллар турли миллат вакилларидан сайланган.

— Эшитишимча, маҳаллада турли хил гуруҳлар иш олиб борар экан. Булар қандай гуруҳлар?

— Бу тўғри. Биз маҳалла фаоллари билан келишиб, бир неча гуруҳлар тузганмиз. Жумладан тўй ўтказиш, маданий-маърифий, ободонлаштириш ишлари, ёшлар билан ишлаш гуруҳлари, хотин-қизлар комитети, ўртоқлик суди фаолият кўрсатаяпти. 28 та фаолимиз иш олиб боради. Ҳасан Кабиров раис муовини, Ҳотам Баратов маҳалла комитети котиби. Кўз тегмасину, бизда ҳалигача биронта нохуш воқеа бўлгани йўқ. Бундан кейин ҳам бўлишига йўл қўймаймиз.

МАҲАЛЛАЛАР ҲАЁТИДАН

— Насимхўжа ака, чойхонадан ташқари яна битта тўйхона қурилаётган экан. Кўрдим. Анча битиб қолибди. Айтмоқчи, ҳозирги вақтда тўй ўтказиш осон бўлмаса керак?

— Йўқ, янглишасиз, бизда тўй эгасига кирим-чиқимлар тушунтирилиб қўйилади. Бундан ташқари ўз ошпазларимиз, ўз чойхоначиларимиз бор. Тўй ўтказиш учун 200—250 кишини бемалол кутиб олишга қурбимиз етади. Иккита самоваримиз, қозонларимиз, идиш-товоқларимиз етарли. Ўтган йили яна қўшимча 850 сўмлик чинни идишлар сотиб олдик. Бизда ундай муаммолар йўқ. Ҳозир тўйларни эл қатори ўртамиёна қилиб ўтказаяпмиз. Айтмоқчи, бизда ҳам бошқалар каби видеокабеллар бор, кино қўйиб туришади. Биз шундан ҳам унумли фойдаланамиз. Масалан, маҳалла аҳлига айтадиган бирор муҳим янгилик айтиш ёки йиғиш лозим топилса, ана шу қурилма орқали аҳолига етказамиз.

— Ҳамма ишлар ҳам михдек бўлмаса керак. Муаммолар ҳам бордир?

— Шу кундаги энг зарур муаммонинг бири — чойхонани газлаштиришимиз керак (яқинда қайтадан таъмирладик) кейин экинларимизга анчадан бери сув келмайди. Ваъда қилинганига ҳам анча бўлди-ю, ҳалиям натижадан дарак йўқ. Дарахтларимизни қовжиратиб қўймаслигимиз керакда. Кейин яна бир масала, менимча, бу ҳам яқин орада ҳал бўлиб қолса керак — идораларимизга, кейин иложи бўлса хонадонларимизга телефонлар туширилиши керак.

— Яхши эсга солдингиз, ҳозир баъзи кўпқаватли уйларда маҳалла комитетларига алоҳида хона ажратиш муаммоси қийин кечаяпти. Сизда бу ишнинг қандай чораси топилди?

— Кўпқаватли уйларимизнинг остида лойиҳага кўра биттадан хоналар бўлгучи эди. Бу хоналар (бизнинг кўпқаватли уйларимизнинг кўпи катта оилалар учун мўлжалланган) болалар аравачалари учун мослаштирилганди. Буни қарангки, ҳеч қайси оилада эмизикли болалар йўқ экан, аравачалар ҳам йўқ. Шунинг учун бу хоналар маҳалла ихтиёрига олинди.

— 6-автохўжалик маҳаллангизга оталиқ қилар экан. Қалай, муносабатларингиз яхшими?

— Тўғрисини айтишим керак, биз ҳали бирон марта ҳам ҳомийимизга ҳеч бир масалада мурожаат қилмаганмиз. Ҳозир бир-иккита масалалар бор. Ким билади, балки шу орқали танишиб олармиз. Ўртоқ А. К. Кучин ҳақида маҳалладошларимиз яхши гаплар айтишаяпти. Балки муносабатларимиз яхши бўлар. Аммо биз ҳам оқибатли маҳалламиз. Яхшиликни ерда қолдирмаймиз.

— Ҳа, маҳалла ишларини юритиб туриш осон эмас. Айтинг-чи, ҳеч қандай тўсиқларга ёки қийинчиликларга дуч келмаяпсизми?

— Тўғрисини айтганда, биз ҳали тўла-тўкис мустақил бўлолганимиз йўқ, чамаси. Нега деганда, ҳали муҳрларимиз тайёр бўлгани йўқ. Бундан ташқари банкда ўз ҳисобимизни очганимиз йўқ. Умуман, бу ишларни йўлга қўйиб олсак, бу ёғи силлиқ кетаверади. Негаки, биз ҳали қонуний ҳуқуқга эга эмасмиз. Шунинг учун ҳам айтган гапингиз бировга ёқади, бировга ёқмайди.

— Маошларингиз 1 минг 800 сўм бўлган, дейишади. Олаяпсизми?

— Ҳозирча йўқ. Майли, гап бунда ҳам эмас. Ишларимизни бир маромга қўйиб олсак бўлгани. Энг асосийси ҳуқуқларимиздан тўла-тўкис фойдалана олсак бўлгани. Келгусидаги мақсадлар ҳам шундай: маҳаллани ҳақиқий жаннатмакон жойга айлантириш!

Суҳбатдош Зоир ЗИЁ.

● БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ ВА РАЙОН ГАЗЕТАСИ

ЎЗИМИЗНИ ЎЗИМИЗ ҚОПЛАЙМИЗ

Йирик-йирик газета ва журналлар ҳар тамондан қисиб қўйилган, яшаб қолиш учун ўзларини ўтдан-чўққа ураётган ҳозирги кунларда район журналистлари аҳволи ҳавас қилгудек эмас, албатта. Ҳафтада уч марта чиқаётган район газеталари биттага тушиб қолди, ходимлар қисқарди.

Лекин, биз танамизда жон, билагимизда куч бор экан, бозор иқтисодиётига бўш келмасликка аҳд қилдик. Қўлдан берганга қуш тўймайди, дейдилар. Қачонгача бизга мурувват кўрсатишаркин, деб қараб турамиз? Қарангки, ҳаракат қилса, пулни пулга уриштириб, тирикчилик ўтказса бўларкан. Масалан, шу йилнинг биринчи ярмида газетани тайёрлаш, чоп этиш ва тарқатишга 150 минг сўм сарфланди. Биз шу пулнинг фақат 15 мингини маҳаллий бюджетдан олдик. Таҳририят қошида кичик корхона очилгани, хизмат кўрсатишнинг турли тармоқлари йўлга қўйилгани, билдирув ва эълонларнинг кўпроқ берилаётганлиги газетани деярли таҳририят маблағи ҳисобига чиқариш имкониятини туғдирмоқда.

Қўшимча маблағнинг топилгани муштарийларга қулайлик яратмоқда. Газетамиз вилоятдаги энг арзон нархда—16 тийиндан сотилмоқда. Биз газета нархини янада арзонлаштиришни ўйлаяпмиз.

«Меҳнат байроғи» — кекса газета. У олтмиш йиллик йўлни босиб ўтди. Унинг биринчи муҳаррирларидан Тожи Худойбердиев эди. Кейинчалик газетага 19 киши муҳаррирлик қилди.

Газета район қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшди, унинг жамоатчи мухбирлари район ҳаётини кенгроқ ёритишга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Район газетасининг 60 йиллигига бағишлаб ўтказилган йиғилишда ана шулар ҳақида гапирилди, собиқ муҳаррирлардан Т. Худойбердиев ўз хотираларидан сўзлаб берди. Район ҳокими ўринбосари Ж. Маърипов газета жамоасига ҳокимият номидан табрикнома топширди.

Хуллас, биз район журналистлари бундан кейин ҳам пискентликлар хизматида бўламиз.

Тўхташ ҚОСИМОВ,
«Меҳнат байроғи» газетаси муҳаррири.

ҚЎШИМЧА ЦЕМЕНТ

БУ ЦЕХ Бекобод цемент комбинатининг етакчи ишлаб чиқариш бўлинмаси ҳисобланади. Пировард маҳсулот — цемент шу ерда тайёрланади, бунгача эса хом ашё жуда кўп технологик жараёнлардан ўтади. Корхона катта жамоасининг меҳнати натижаси шу цех ишчи-хизматчилари маҳоратига, ишига боғлиқ.

Ўз зиммасидаги масъулиятли ва шарафли вазифани чуқур ҳис қилган цех жамоаси фидокорона ишламоқда. Фаолиятининг миқдор ва сифат кўрсаткичлари оширишга ёрдам берадиган барча омиллардан фойдаланмоқда, янги-янги имкониятларни қидириб топиб, ишга соляпти. Шу туфайли меҳнат кўрсаткичлари дуруст бўлмоқда.

Шу йилнинг ўтган олти ойида эришган ютуқлар ҳам шундан далолат бериб турипти. Шу давр учун белгиланган режа ортиғи билан бажарилди. Ярим йиллик топшириғидан ташқари ишлаб чиқарилиб, буюртмачиларга етказиб берилган цемент миқдори икки минг уч юз тоннани ташкил этди. Июль ойи режаси ҳам шараф билан уддаланди. Қўшимча бир минг тонна қурилиш «нони» тайёрланди.

Жамоа эришаётган ютуқларда ишлаб чиқариш илғорларидан М. Моиров, Ҳ. Нуралиев, Л. Хрусталеваларнинг салмоқли улушлари бор. Н. Соибназаров бошчилик қилаётган жамоа ишчилари сменалараро меҳнат беллашувида доим пешқадамлик қилишяпти. Улар ҳар ойда қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқдалар.

Н. ОТАБОЕВ.

ШЕЪР ҚАЛБДА АСРАЛГАН СЎЗДИР

ҚАРШИМДА бир тахлам мактублар: «Илтимос, кўриб чиқинг, фикрингизни айтинг...», «Менинг илк ижодимни қандай баҳолайсиз?», «Иложи бўлса, шеърларимга рўзнома саҳифасидан жой беринг». Мунис қалбларига муҳаббат деб аталмиш илоҳий туйғу меҳмон бўлган сингилларимиз ёзишади: «Бир йигитга кўнглим бор эди. Сирларимни билгач ҳам менга нисбатан эътиборсиз юради. Усиз менга ҳаёт йўқ. Дардларимни шеърга битиб, сизларга йўлладим. Фақат исмим номаълум қолсин...».

Ҳа, ҳар бир инсоннинг қалбини безовта қилаётган туйғу ва дардлари бор. Бу ҳис-туйғулар юрак ҳибсхонасидан қутулиш мақсадида унинг деворларини шунчалар тирнайдики, бу безовталикдан халос бўлишнинг ягона йўли — уларни шеърий оҳангга солишдир. Нима учун эндигина 16 баҳорни қаршилаган, шабнамдай покиза қалб эгаси танҳо қолиб қоғоз қоралайди? Балким сатрларни бита туриб жавобсиз севгисига насиб этган кўз ёшлари ойдек жамолини ювгандир? Балки бир норғул йигит бевафо ёрига унинг никоҳ кунида бахт тилаб қоронғу бурчакларда «Ёр-ёр» ёзганида, ногаҳон дунёнинг ҳам бевафолигини англагандир?..

Мен севган қиз қўшни уйга
Келин бўлиб келдией, ёр-ёр.
Кўрай дея ўшал томон
Синглим елдией, ёр-ёр.
Мактаб келди севгилим кийган
Оқ кўйлагни, ёр-ёр.
Хомушлигим кўриб дейди:
Сўйлагин, ёр-ёр.
Сўзлолмадим,
Кўзларимда қолди ёш, ёр-ёр.
Вафосизлик қилди менга
Ўша қора қош, ёр-ёр...

(Садриддин ўғли Нуриддин).

Ҳа, ҳаёт шундайки, баъзан энг сирдош дўстингга дардларингни тўкиб сочсанг ҳам сени тушунмаслиги мумкин. Шунда иложсиз кўнгилнинг вафодор ҳамроҳи — ШЕЪРИЯТ бўлади. У яралгандан буён неча-неча қалбларга малҳам бўлди экан? Қанча-қанча ошиқларнинг юрак дардини иккинчисига етказиб хушнуд этди экан?..

Менимча, ҳар бир қаламкашнинг бадиий ижоддаги биринчи қадами МУҲАББАТ изтироблари туфайли содир бўлади. Бу қадамлар юрак амри билан ташланади, бу жараёнда кишининг ақлу заковати идора этолмай қолади. Ушбу йўлни ихтиёр этган инсонга тоғдек сабр-бардош лозим...

Бу шеърларни турли ёшдаги ижодкорлар йўллаганининг гувоҳи бўламиз. Айтилганидек, муҳаббат мавзусидаги машқлар анчагина. Дарҳақиқат, севги қудрати олдида қари-ю ёш иложсиз. Аммо бошловчи қаламкашларнинг илк қадамларини кўриб кишининг қалби қувнайди. Гарчи вазн ва қофия талаблари ҳамма ерда ҳам мукаммал бўлмасада, баъзи жойларда сўзга нуноқлик сезилса ҳам айрим шеърий мисралар чинакам кўнгил парчалари эканлиги билиниб туради.

Сўзларимда алам ёшлари қалқир,
Севги ҳар бир дилга бўлурку керак.
Дилимга яшириб муҳаббатимни
Айлантирди тоғдек армонга юрак...

(Барно КАРИМОВА, Бекобод).

Ҳа, бу сатрларда ёшлик нафаси ва меҳр-муҳаббат изтироби уфуриб турганлигини шундоққина сезасан, киши. Чунки ёш кўнгилгина ўзининг ҳис-ҳаяжонлари уммонида бутун борлиғи билан суза олади. Шунинг учун менимча, ушбу мисралардан бирон бир нуқсон қидириш инсофдан эмас. Тўғри, бу сатрларга яна бир оз сайқал жоиз. Шеър қонуниятига етарли даражада эътибор берилмаган. Аммо юрак садосини ҳар доим қатъий тартиб-қоидаларга жо қилиш мумкинми?..

Бир нарсага ҳайрон қолдим: машқларни ўқир эканман, ҳеч бир муаллифнинг ўз севгисидан мамнун эканлигини учрата олмадим, барчалари ёр васли илинжида. Ўйлаб қоламан: эҳтимол шунинг учун ҳам ушбу машқлар ёзилгандир? Ҳа, ҳа! Албатта! Агар дард бўлмаганида қоғозга унинг изҳори ҳам битилмаган бўлур эди.

Сен йўқ эдинг, бироқ мен сени
Кўрар эдим доим ёнимда.
Умидларга кўмдим кўнглимни,
Ўзлигим қолмади жонимда.
Сеникидир ўй-у хаёлим
Ва порлаган осмонранг кўзлар.
Сеникидир жоним-жаҳоним,
Қалбимдаги асралган сўзлар...

(Нилуфар Умирзоқова).

Ушбу мисраларни бир қувончак дил битса, бошқа бири ўтли сатрлари ила тақдирдан шафқат тилайди:

У мени севмади, мен севдим жондан,
Ёшлигим барқ урган илк баҳор кундан.
Ва лекин эй тақдир, илтимос сендан,
Шафқату меҳрингни аяма мендан...

(Ф).

Ёш ижодкорлар муҳаббат номи билан гапирадилар. Ва бунга тўла ҳақлидирлар. Юқорида айтилганидек, севги ёш танламайди. Инсон севгагина бахтиёр яшай олади:

Сен қайда юрибсан кўл етмас Ойим,
Фариштам, гўзалим, сўзи мулойим,
Қолмади излабон бормаган жойим,
Қайдасан, қайда?..

Ушбу мисраларнинг муаллифи Ўрол Жўраевдир. Сиз бу ижодкорнинг меҳнат фахрийси эканлигига ишонмайсиз. Дарҳақиқат, муҳаббат инсоннинг ёшу кексалигига қарамай ҳар дилга меҳмон бўлади. Аммо бошловчи муаллифларимиз ҳамиша ҳам умидсизликка тушавермайдилар. Чунки улар ўзларини таниб, энди ижод бўстонига қадам қўяётирлар. Битган мисралари эса ҳаёт тажрибаларига ҳамоҳанг.

Ижодларидан намуналар келтирилган ёшларимизнинг машқлари шулардангина иборат эмас. Масалан, Н. Садриддиновнинг «Онажон», «Менинг», О. Иброҳимованинг «Ҳамдардим», Б. Каримованинг «Баҳор», «Сен алдадинг», Н. Умирзоқованинг «Тун — гўё қалбимдай қуёш кўрмаган» каби шеърлари ҳам диққатга сазовор. Аммо улар ҳам муайян камчиликлардан холи эмас. Ўйлаймизки, ёшларимиз ўз қаламларини қўлдан қўймай, тинимсиз меҳнат қилсалар, бу камчиликлар бартараф этилади.

ҲАВАСКОРЛАРНИНГ МАШҚЛАРИНИ ЎҚИБ...

Ижод йўли — жуда машаққатли йўлдир. Бу йўл фидоийлари ўзларига яраша янги мавзу ва шакл танлаб, кўнгилларидаги бор гапларини баён этадилар. Бунинг исботи — таҳририятимизга келаётган мактублар. Хат муаллифларининг машқларида уларнинг ҳаётда рўй бераётган воқеа-ҳодисаларга баҳоли қудрат ўз муносабатларини билдираётганликларини кўрамиз. Масалан, Юқори Чирчиқ районида истиқомат қилувчи шоир Ўрмон Собир Олимжон шундай ёзади.

Бу қандай замон эрмиш, осмондан келса нархлар,
Карахтдирман, ҳайрондирман, жавоб айлаб кимлар шарҳлар?
Топганим ҳафтага етмас, қайга бориб дардим айтай,
Тўғрига ҳеч кун йўқ экан, эгри чўнтакка пул тахлар...

Дарҳақиқат, булар — ҳаётий гаплар, аммо бу мисраларда образлилик етишмайди, баёнчилик устун.

Муаллифларимизнинг кўпчилиги мурожаат этган бир ўлмас мавзу — оналар мадҳиясидир. Бу зотни улуғловчи сатрлар дунёнинг ҳар бурчида жаранглаб келган ва шундай бўлиб қолади ҳам. Қуйи Чирчиқ районида истиқомат қилаётган Робия Мўминованинг машқлари ҳам шу мавзуда:

...Фарзандига умр бахш этган,
Топганини оғзига тутган.
Болам, дея ўзин унутган,
Аёлсан сен, жафокаш аёл,
Юраги ўту оташ аёл...

Бизга бекободлик И. Рустамов, Қуйи Чирчиқ районидан С. Яхшибоева, оққўрғонлик Ж. Доноевалар ҳам худди шу мавзуда ўз машқларидан юборганлар. Бўкалик мактаб ўқувчиси Ш. Тешаеванинг шеърлари ўзига хослиги билан ажралиб туради. Бу синглимиз жажжи болажонлар ҳаётини синчковлик билан кузатиб, уларнинг тилидан чиққан ширин-ширин сўзларни шеърга солган:

— Нима учун ёмғирнинг кўпи
Фақат совуқ қишда ёғади?
— Билмайсанми Холи, шуни ҳам
Ахир ёзда ухлаб қолади.

Ҳадемай ўзбек халқи ўзининг мустақилликка эришган кунининг бир йиллигини нишонлайди. Муаллифларимиз ҳам ўз шеърларида нурли кунлар илинжида эканликларини баён этадилар:

...Истиқлол шамолидан
Зора покланса замин.
Ўзлигини таниса
Барча бандаи мўмин.

(Ҳалима Усмонова, Бўка).

«Ўзбекнинг отида юрсин ўзбегим», деб ўз шеърини бошлайди бекободлик Мирзаҳамдам Боймуродов. Бу ўз халқига билдирилган эзгу ниятдир. Шеърнинг ҳар бир мисрасида ўзбекнинг ҳаёт тарзи кўриниб туради. Уни ўқир эҳансан, қалбинг қувончга тўлиб, ногаҳон шоир ният қилган отни «Ҳаййо, ҳайт» деб қамчилаб, узоқларга парвоз этгинг келади. Илоё, шоирнинг ниятлари ушалсин, халқимиз нинг йўли ёруғ бўлсин:

Ўзбекнинг отида ўзбегим чопсин,
Белида белбоғи, қўшалоқ нони,
Довруғи зиёда эл омон бўлсин,
Дунёда ягона ЎЗИ БЕК номи.

Мактублар, мактублар... Ҳар бирида бутун бошли ИНСОН гавдаланади. Ҳар бир сатрда унинг ички кечинмалари, қувонч ва дардларининг овози эшитилади. Уларга ҳеч қачон бефарқ қарай олмайсан, ютуқларидан қувонасан, киши. Улар орасидан ҳам Ҳалима Худойбердиева, Рауф Парпи, Мирзо Кенжабек сингари шоирлар чиқади, деб умид қиласан.

Таҳририятимизга келаётган мактублар юқорида номлари зикр этилганларгина эмас. Ҳаваскор шоирларимиз жуда кўпчиликни ташкил этишади. Жумладан, Зангиота районида истиқомат қилувчи Қ. Алиев «Навоий» шеърини, бекободлик Ҳасан Ота «Оқ кўйлакдаги доғ», Б. Жўраева лирик машқларини, Ж. Баҳоров «Ўзбегим, бўл омон», Н. Отабоев «Биз ишчимиз», «Йигитлигим», пойтахтлик Б. Тошматов «Баҳор ҳам келибди...», қуйи чирчиқлик К. Отабоева «Ҳадичабоним...», янгийўллик У. Самижонов «Эрта тонгда», «Қодиржоннинг орзуси», олмалиқлик Қ. Норинбоев тўртликларини, янгийўллик М. Нуриддинов «Ўғлимга васият», М. Муҳаммедов «Менинг Ўзбекистоним», «Онажон, мен сизни жуда соғиндим» каби шеърларини йўллашган. Аммо улар жиддий камчилик ва нуқсонлардан холи эмас. Кўпгина машқларда фикр тераилиги, сўзларнинг мазмундорлиги, шеъриятнинг ўзига хос талабларига риоя этиш етишмайди.

Маълумки, ижоднинг машаққатли сўқмоқларини осонликча босиб ўтиб бўлмайди. Бунинг учун катта масъулиятни ҳис этиб, муттасил изланиш керак. Шундагина шоирлик қалами чархланиб, кутилган натижага эришилади. Яна шуниси ҳам борки, шоирнинг ҳеч қачон ўз машқларидан кўнгли тўлмагани маъқул.

Биз умид билан мактуб йўллаган муаллифларимизга шеъриятнинг машаққатли йўлларида сабр-бардош ва ижодий баркамоллик тилаб қоламиз.

Барчиной ЖЎРАЕВА.

АЙНИ кунларда Она-Ўзбекистонимиз мустақиллигининг бир йиллиги муносабати билан турли ибратли тадбирлар белгиланмоқда, ўтказилмоқда.

«Мовароуннаҳр» диний бошқармаси мустақиллик куни олдидан республика бўйича хайрия ишларини амалга оширмоқда. Озиқ-овқат танқислиги инобатга олиниб, диний бошқарма халққа 20 тонна ун ва 15 тонна гуруч тарқатишни режалаштириб иш юритмоқда. Бу озиқ-овқат маҳсулотлари ҳозирги кунда республикамиз вилоятларига режа асосида жўнатилмоқда. Хайрия учун ажратилган ун ва гуруч асосан кам таъминланган оилаларга тарқатилмоқда.

Бу хайрли ва ибратли ишни амалга оширишда «Мовароуннаҳр» диний бошқармаси хайрия бўлими мудири Муҳаммад Бобур ЙЎЛДОШ ўғли ташаббус кўрсатмоқда.

Суратларда: озиқ-овқат маҳсулотларини тарқатиш вақтидан лавҳалар.

В. ТЎРАЕВ олган суратлар.

ИХЧАМ ҚОМУС

ЎЗБЕК адиблари, шоирлари ҳақида кўпгина китоблар ёзилган, мақолалар эълон қилинган бўлса-да, уларнинг таржимаи ҳолларига оид дастгир адабиёт йўқ эди. Ўн тўрт жилдлик «Ўзбек совет қомуси»да ҳам барча адиблар, айниқса, ёш ёзувчилар ҳақида зарур маълумотлар етишмайди. Чунки қомуснинг тайёрланганига ҳам анча вақт бўлди. Адабиётимиз кўпгина истеъдодли адиблар, драматурглар, шоирлар ҳисобига бойиди. Бундан ташқари, баъзилар ҳақида қомусда етарлича маълумот йўқ. Давр инжиқлигига кўра баъзиларнинг фаолияти юзаки ёритилган. Шу боис мактаблар, институтлар, кутубхоналар ва барча мутахассису адабиёт мухлисларига қўлланма бўладиган даражада ёзилган адибларнинг таржимаи ҳоллари ниҳоятда зарур эди. Бирон бир адибнинг мавлудини ўтказишда жамоат ташкилотлари у ёқда турсин, ҳатто олий ўқув юртларида ҳам бу масалада маълум қийинчиликлар пайдо бўлар эди. Бундан ташқари ўқувчилар, олий ўқув юртларининг талабалари учун ихчам қўлланма доим керак.

Ана шу заруриятни Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат Маданият институти ўзбек адабиёти кафедраси мудири, филология фанлари доктори, камсуқум олим Собир Мирвалиев томонидан ёзилган «ЎЗБЕК АДИБЛАРИ» (ихчам адабий портретлар) китоби қондирди.

Ўзбек романчилик мактаби, Абдулла Қодирий ижодининг тадқиқотчиси Собир Мирвалиев бу ихчам қомуснинг кириш қисмида ўз мақсадини қуйидагича баён қилади: «Ихчам адабий портретлар Шўро даври ўзбек адабиётининг кўзга кўринган намояндалари ҳаёти ва ижоди ҳақида қисқача маълумот беришни ўз олдига мақсад қилиб олган. Мўлжалга кўра ушбу рисола икки қисмдан иборат бўлиб, мазкур биринчи қисмда ҳозирги Ўзбекистоннинг расман халқ шоирлари, халқ ёзувчилари ҳамда собиқ

● Китоблар оламида

Иттифоқ ва Жумҳурият Давлат мукофотларига сазовор бўлган адиблар, айрим марҳум ижодкорларгина киритилди. Аввалдан ўрта ва олий ўқув юртларига мўлжалланган ўзбек адабиёти ўқув дастурлари ҳамда дарсликларига киритилган адиблар ҳаёти ва ижодини ҳам ушбу рисолага киритишни лозим топдик».

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ўзбек тилида адиб ва шоирларнинг ихчам, лекин тўлиқ ёзилган маълумотномаси йўқ эди. Бундай асар рус тилида нашр этилган, аммо у ўзбек адиблари, шоирлари ҳақида тегишли маълумотни бермайди. Олим томонидан яратилган ихчам қомусда Муҳаммадшариф Сўфизода, Маҳмудхўжа Беҳбудий, Фитрат, Абдулла Қодирий, Чўлпон каби адабиётимизнинг улкан намояндаларидан тортиб то ўзининг ажойиб саҳна асарлари билан театр санъатимизни бойитган истеъдодли драматург Шароф Бошбековгача адабиётимиз тараққиётига ўз ҳиссасини қўшаётган шоир, носир ва драматурглар ҳақида маълумот берилган.

Маълумотнома алифбо тарзида эмас, балки адибларнинг ёшига қараб тузилган. Мундарижа эса шу ижодкорларнинг фаолиятига оид муҳим саналарни аниқлашда катта ёрдам беради. Шунингдек қомусда ёзувчилар уюшмасининг қурултойлари санаси, уюшмага турли йилларда раҳбарлик қилган кишиларнинг ҳам исм-шарифи илова қилинган.

Қомусни ўқир эканман, унга ўзбек адабий ва ижтимоий тафаккурининг тараққий этишида муҳим аҳамият касб этган ва ноҳақ унутилган адиблар: Мирмулла Шермуҳаммад, Элбек-Машриқ Юнусов, Мунаввар қори Абдурашидхонов, Муҳаммадсаид Аҳрорий, Абдураҳмон Исмоилзода, Ғози Юнус таржимаи ҳоли ҳам киритилса яхши бўлар эди, деган истак туғилди.

Шундай гўзал рисолани айрим саналар, исмлар матбаа томонидан янглиш чоп этилгани сал хира қилганини айтмаса, кўпчилик учун жуда ҳам зарур адабиёт яратилганининг ўзи ажойиб воқеадир. Бунинг учун муаллифга миннатдорчилик билдириш керак, холос.

Сирожиддин АҲМАД.

● ВИЛОЯТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҒАЗАЛКЕНТДА САВДО МАРКАЗИ

Бўстонлиқ район матлубот жамиятига қарашли қурувчилар бригадаси Ғазалкент шаҳрида икки қаватли савдо марказини бунёд этмоқда. Унда кийим-кечаклар, болалар бўлими, пойабзал ва бошқа бўлимлар бўлади. Савдо маркази «Туркистон» деб аталади. Демак, Республикамиз мустақиллигининг бир йиллиги нишонланадиган кунда ғазалкентликларнинг қувончига қувонч қўшилади.

●

ҚАРИЯЛАР ИЛТИМОСИ БИЛАН

Ангрендаги Эски Қорабоғ қишлоғида жойлашган масжид бир неча йил мактаб, сўнгра маданият уйи сифатида хизмат қилиб келганди. Яқинда у мусулмонлар ихтиёрига берилди. Масжид яқинида қариялар чойхонаси ҳам бунёд этилди.

●

ИШ ҚУВВАТИ ОШИРИЛАДИ

«Ангрен» давлат хўжалигига қарашли Қорабоғ қишлоғидаги эски тегирмон бузиб ташланиб ўрнига янгиси қурилди. Тегирмонни барпо қилишда кекса тегирмончи Абдуқодир ота ва унинг ўғли Аҳмадалиларнинг ҳиссаси катта бўлди. Айни пайтда улар нафақат Қорабоғ, балки Самарчуқ, Соғлом, Дукент қишлоқлари аҳолисига ҳам намунали хизмат қилмоқдалар. Бу эса тегирмоннинг иш қувватини бир неча баробар оширишга имкон беради.

У. ЖЎРАЕВ.

●

МАКТАБГА ЁРДАМ

ХАЛҚ таълимини ривожлантиришда Чиноз райони хўжаликлари, саноат корхоналарининг амалий ёрдамлари катта бўлмоқда. Автомобиль таъмирлаш корхонаси жамоаси ёшларнинг таълим ва тарбиясига кўмак бериш мақсадида тадбиркорлик билан иш кўрмоқда. Корхона 42-ўрта мактабни ўз оталиғига олиб, педагогик жамоани хушнуд этмоқда. Бундай амалий ёрдам янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш жараёнида сезиларли бўлди.

Биринчи сентябрь олдидан билим даргоҳининг ўқув ишлаб чиқариш устахонаси тўла, сифатли таъмирланди. Юқори синф ўқувчиларини ҳайдовчилик касбига ўргатиш учун қатор қулайликлар муҳайё этилди. Бу хил машғулотларни олиб боришни корхона муҳандис-техник ходимлари ўз зиммаларига олдилар.

С. ОДИЛОВА.

Мўлжал—200 миллион дона

Ҳурматли муҳарририят!

Бундан бир йилча аввал Тошкент вилоятининг Қибрай райони ҳудудида бир марта қўлланувчи шприцлар ишлаб чиқарилувчи завод ишга туширилганида жуда-жуда қувонгандик. Ўша шприцлардан фойдаланяпмиз ҳам. Яқинда одамлардан мазкур завод маҳсулот ишлаб чиқариш учун хом-ашёси йўқлиги туфайли беркитилар экан, деган гапни эшитиб қолдим. Наҳотки, шундай қулайликдан маҳрум бўлсак? Ана шу ҳақда рўзнома орқали аниқ маълумот беришингизни илтимос қилиб,

Мухиба АБДУЛЛАЕВА,
Ўрта Чирчиқ райони.

Юқоридаги савол юзасидан аниқ жавоб олиш мақсадида бир марта қўлланувчи шприцлар ишлаб чиқарувчи «Медиз» корхонаси директори Анвар ТОЛИПОВ билан суҳбатлашдик.

— Анвар Комилович, одамлар орасида юрган «миш-миш» сизларга ҳам етиб келгандир, албатта. Шунинг учун суҳбатни корхонанинг бугунги тақдиридан бошласак. У ёпиладими?

— Яхши гапнинг ҳам, ёмон гапнинг ҳам қаноти бор дейишади. Шуни ҳеч иккиланмай айта оламанки, корхона беркитилмайди. Аксинча, унинг келажаги порлоқ, дейиш мумкин. Корхонамиз ўтган йили сентябрь ойининг сўнгги кунларида иш бошлади ва йил охирига қадар 20 миллион дона шприц ишлаб чиқарилди. Бу йил эса август ойининг охиригача маҳсулотимиз 75 миллион донага етди. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, шприцларимиз дунё андозалари бўйича энг юқори сифатли маҳсулотлар қаторида туради.

— Демак, завод тўла қувват билан ишлаяпти. Сиз ўзингиз корхона раҳбари сифатида мана шундай «миш-миш» тарқалишининг сабаби нимада, деб биласиз?

— Бугунги бозор иқтисодиёти, нарх-навонинг тинмай ўсиб бораётгани кўпгина корхоналарни эсанкиратиб қўйди. Шу жумладан, бизларни ҳам. Маълумки, корхонамизни Испаниянинг «Фаберсанитас» фирмаси қуриб берган ва бизни дастлабки ярим йилга етадиган хом ашё билан таъминлаган эди. Кейинчалик эса хом-ашёни асосан Россиядан ола бошладик. Яширишнинг ҳожати йўқ, бу масала бўйича катта қийинчиликлар бўлди. Чунки ишчиларимиз вақтининг кўп қисми Россиядан келаётган сифатсиз хом-ашёни қайта ишлашга сарфлана бошлади. Бундан ташқари унинг нархи ҳам жуда баландлашиб кетди. Лекин заводимизда иш бир дақиқа ҳам тўхтатилмади. Биз тақдирга тан бериб ўтирмасдан ишни жонлантириш чораларини изладик ва топдик. Айни кунда Санкт-Петербург, Томск, Калининград шаҳарлари билан тузилган шартномаларга кўра хом-ашё олиб турибмиз.

Шу ўринда бир нарсани айтиб ўтмасам бўлмайди. Кўпинча таъминотчилар билан алоқамизни сустлашиб қолишига молиявий ишлар ва банк системаси ходимлари ҳам сабабчи бўлишмоқда. Хом-ашё учун ўтказган маблағимиз эгаларига ўз вақтида етиб бормай, англашилмовчиликлар юз бермоқда. Агар улар ҳам ўз вазифаларига нисбатан жиддий муносабатда бўлишса, ишларимиз янада жонланади.

Менимча, ҳозир «миш-миш»ларга ҳеч қандай ўрин қолгани йўқ.

— Корхона ишга туширилгандан буён нималарга эришилди? Ишчиларнинг моддий ва маънавий ҳаёти, кайфияти қандай?

— Бизда асосан, 2,5 ва 10 граммли шприцлар чиқарилар эди. Яқинда бир граммлисини ҳам чиқара бошладик. Бу, асосан, қанд касаллиги билан хасталанганларга, чақалоқларни эмлашга мўлжалланган. Инсон танасига бир, икки томчи дорини юбориш учун катта шприцлардан фойдалангандан кўра қулай, албатта. Бундан ташқари, хом-ашё ҳам анча тежалади.

Корхонамизда 3 сменали иш жорий этилган. Ишчиларимиз чет эл ускуналари билан тез ва соз ишлашлари учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Хомашёни маҳсулот ҳолига келтиришдан тортиб, то уларни зарарсизлантирилган ҳолатда қутиларга жойлаштиришгача бўлган барча жараён шу ернинг ўзида бажарилади. Бу ишларни ҳамиша корхона бош муҳандиси Валерий Свистунов, игна тайёрлаш бўлими бошлиғи Оллоёр Камолов, қуйиш бўлими бошлиғи Абдураҳмон Нортожиев қатъий назорат қилиб туришади. Очиғини айтганда, бундай корхонада ишлаш инсон саломатлигига бироз салбий таъсир кўрсатади. Бунинг олдини олиш мақсадида ҳар бир ишчига кислородли кўпик беришни йўлга қўйдик. Ҳозир бизда ўртача маош 3—3,5 минг сўмни ташкил этяпти. Тушлик учун ҳар иш кунига 25 сўмдан тўлаяпмиз.

— Кўпинча одамлардан шприц излаб, тополмай юрганларини эшитиб қоламан. Танқисликнинг сабаби нимада?

— Аниқ ҳисоб-китобларга қараганда республикамиз аҳолисига бир йилда ўртача 400 миллион дона шприц ишлатилар экан. Бизда чиқарилаётгани эса аҳоли эҳтиёжини қондира олмайди. Лекин айни пайтда барча оптика ва тиббий техника дўконларида турли ҳажмдаги шприцлар мавжуд. Уларни Ўзбекистонда яшашлик ҳақидаги ҳужжат ҳамда шифокор ёзиб берган қоғоз (рецепт) орқали бемалол харид қилиш мумкин. Тиббий муассасалар эса ўз вилоят ёки шаҳарларидаги «Тибтехника» корхонаси орқали оладилар. Бозор иқтисодиёти барчага баравар қийинчилик туғдирди. Кўплаб тиббий муассасалар, шифохоналар ўз бюджетига эга бўлмаганликлари туфайли ҳам омборларда йиғилиб қолган шприцларни сотиб олишолмаяпти. Бу эса сунъий равишда танқисликни яратяпти.

— Келажак режаларингиз қандай?

— Корхонани янада кенгайтирмоқчимиз. Испаниялик ҳамкасбларимиздан кредит олиб, янги қурилмалар ўрнатамиз. Қувватни ошириб, шприц ишлаб чиқаришни йилига 200 миллион донага етказамиз. Бундан ташқари қон қуйиш, буйрак касалликлари учун махсус тизимлар ишлаб чиқариш тадбирларини белгилаб олдик. Булар учун шароит ҳам, имкониятлар ҳам етарли. Фақатгина бироз фурсат керак. Яна шуни айтмоқчиманки, йил охирида Наманган вилоятида қурилаётган, йилига 100 миллион дона шприц ишлаб чиқарувчи завод маҳсулот бера бошлайди. Мана шундай корхонани Самарқанд вилоятида қуриш режалари ҳам тузиб қўйилди.

Суҳбатдош Рихсинисса УСМОНОВА.

ХАЛҚ ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ ТИКЛАНМОҚДА

Тошкент вилоят маҳаллий саноат бошқармаси халқ ҳунармандчилигини тиклашга аҳд қилди. Бу ерда минглаб моҳир усталарни бирлаштириб, уларни хом ашё билан таъминлашди. Бу ишда шаҳар ва район саноат комбинатлари муҳим ўрин тутмоқда.

— Ҳозир жундан қўлда тўқилган гиламлар жуда харидоргир, — дейди бошқарма бошлиғининг ўринбосари Х. Файзиев. — Ходимларимиз ўзлари жун харид қилишади, уни қайта ишлашади. Маҳаллий хом ашёдан уйларида ёки саноат комбинатлари ҳузуридаги устахоналарда турли бадиий буюмлар ишлаб чиқарадилар.

Масалан, бу йил гиламдўзлар учун 46 тонна жун тайёрланади. Ғалаба район саноат комбинати қошидаги ўқув марказида гилам тўқишга ўргатадиган курслар ташкил этилган. Қўлда тўқилган гилам учун олинадиган билвосита солиқнинг бекор қилингани халқ ҳунармандчилигини ривожлантиришда катта мадад бўлди. Энди гилам тўқиш фойдали иш бўлиб қолди. Кўнчилик ва пойабзал ишлаб чиқариш билан шуғулланадиган кичик корхоналар қурилмоқда, миллий кийим тикиш йўлга қўйилди.

Бу ерда йил охиригача яна бир мингдан ортиқ кишини халқ ҳунармандчилигига жалб қилиш кўзда тутилмоқда.

(ЎзА мухбири).

● БУЛАР СИЗДАН МИННАТДОР

БЕҲАД МАМНУНМАН

Менга Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз ҳудудида жойлашган вилоят физиотерапия шифохонасига йўлланма беришганда, қишлоқ жой бўлса, бу ерда қандай даво олардим, деб ўйлаган эдим. Шифохона остонасидаёқ бу ўй-хаёлларим ва ҳаяжоним беҳуда эканлигига амин бўлдим. Энг аввало бу ердаги осудалик ва озодалик менга маъқул бўлди. Ёш бўлишига қарамай, ўз касбига муносиб навбатчи врач хушмуомалалик билан кутиб олди. Йўлланма билан танишиб, зарур маълумотларни сўраб билгач неврология бўлимига жойлади.

Шифо масканида даволанувчилар учун барча шарт-шароитлар муҳайё экан. Замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган даволаш бўлими, уқалаш, нина билан даволаш хоналари беморлар тез соғайишларига хизмат қилади.

Барча даво муолажаларни вақтида олиб, соғлиғим мустаҳкамланиб оилам бағрига қайтар эканман, Тошпўлат Сотиболдиев бошлиқ шифохонанинг барча тиббий ходимларига — жумладан, тажрибали шифокорлар — Х. Аҳмаджонов, И. Ким, Р. Махамбетова, В. Тен, М. Холмирзаев, М. Фармонқуловаларга миннатдорчилигимни газетангиз саҳифалари орқали билдиришингизни сўрайман. Шундай қалбида инсоф, диёнати бўлган, кишиларга меҳр-муҳаббатли нажоткорлар омон бўлишсин.

Д. СУШЕНКО,
Ангрен шаҳри.

ЗИЛЗИЛА МАРКАЗИ ҚИРҒИЗИСТОНДА

19 август куни маҳаллий вақт билан соат 7 дан 05 дақиқа ўтганда «Тошкент» марказий сейсмостанцияси зилзила бўлганини қайд этди. Унинг маркази Ўзбекистон пойтахтидан 370 километр шарқда-шимоли-шарқда, Қирғизистон Республикаси ҳудудида — Тўхтағул қўрғони яқинидадир. Бу қўрғон Чотқол тизма тоғи этагида жойлашган. Зилзила марказида ер силкинишининг кучи 7—8 баллни ташкил этди. Тошкентда 6 балл, Андижон, Наманган, Чимёнда 6—7 балл, Фарғонада 6 балл, Самарқандда 4—5 балл куч билан ер силкингани сезилди.

(ЎзА)

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

ОТАСИ КАБИ ҲУРМАТГА ЛОЙИҚ

Болалик чоғимда бу серфайз, соҳибларининг бағри кенг хонадонда кўп бўлганман. Усмон ота ҳамиша бизларни очиқ чеҳра билан кутиб олардилар. Ўғиллари Шотурсунга «мактабдош ўртоқларинг яхши болалар экан, тез-тез бошлаб келавер» деб тайинлардилар. Отанинг умр йўлдошлари Ҳадича аянинг ширинсўзлиги, каттаю кичикка меҳрибонликларини айтмайсизми. Бир куни ана шу очиқ кўнгил инсонлар ўз хонадонларидан севимли рус тили ўқитувчимиз Клара Евсеевна Чернишевага яшаб туриши учун битта хонани ажратиб беришди. Биз болалар ўқитувчимиздан кўпроқ ўрганиш учун бу уйга тез-тез келадиган бўлиб қолдик. Аммо шундай пайтларда бирон марта ота ёки аянинг қиёфасида малоллик аломатини сезмасдик.

Шотурсун одамларга мурувват, ҳотамтойлик туйғуси билан қалби жўш урган ана шундай оила бошлиқлари бағрида тарбияланди. Усмон ота оқ-қорани яхши таниган, колхоз, маҳалла фаолларидан бири бўлганликлари учун ўғил-қизлари тарбиясига, ўқишига алоҳида эътибор берардилар. Ана шунинг самараси бўлса керак, Шотурсун ўрта мактабда фақат аъло баҳолар билан ўқиди, жамоат ишларида фаол қатнашди. Ўнинчи синфни олтин медал билан битириб, Тошкент доришунослик олийгоҳида энг юқори стипендия олиб ўқиди. Йиллар ўтиб, талабаликнинг олтин даври ҳам ортда қолди. Ўқишни имтиёзли диплом билан битирган Ш. Усмонов ҳарбий хизматни ўтаб келгач, институтда доришунослик кимёси муаллими бўлиб иш фаолиятини бошлади. Кейинчалик у Ўзбекистон Фанлар академиясининг биокимё институтида, Сирдарё, Тошкент вилояти, пойтахт шаҳримиз дорихоналарида турли лавозимларда ишлаб ҳурмат-эътиборга сазовор бўлди, шифобахш ўсимликлар бўйича Тошкентда дорихона очган мутахассислардан бири сифатида ҳам танилди. Ш. Усмонов ҳозирги пайтда Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги қошидаги «Фармация» республика ишлаб чиқариш бирлашмасининг етук ходимларидан биридир.

Ҳамкасблари Ш. Усмоновни фақат 1-тоифадаги етакчи доришунос-ташкилотчи, «Ўзбекистонда шифобахш ўсимликларни ўстириш ва улардан маҳсулотлар тайёрлаш қўлланма»сининг муалифи сифатидагина эмас, балки қатор газеталарда доривор гиёҳларга бағишланган катта-кичик хабарлар, мақолалар муаллифи, Нафисахон билан бирга беш фарзандни вояга етказаётган ота сифатида ҳам алоҳида ҳурмат қиладилар.

Яқинда Шотурсун Усмоновни ҳамкасблари, Тошкент районидаги «Наврўз» маҳалласининг фаоллари, дўстлари, қариндош-уруғлари чин дилдан қутлашди. Шунда сўз олганлар бутун умри одамларга яхшилик қилиш билан ўтган марҳум Усмон ота ва Ҳадича аяларни ҳам ёдга олиб, руҳларини шод этдилар. Кексалар эса Шотурсун ҳақида мамнунлик билан гапириб: «отаси каби ҳурматга лойиқ бўлибди», дея шодландилар.

С. ҲАСАНОВ.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРУВЛАР

МУҲТАРАМ
ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ВА
РАДИОТИНГЛОВЧИЛАР!

Ўзбекистон ҳудудида намойиш этиладиган барча телекўрсатувлар ҳамда радиоэшиттиришлар ҳақида олдиндан батафсил маълумот бериб борувчи республикадаги яккаю-ягона нашр — «ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ»ГА

1993 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОБУНА БАҲОСИ: бир ойга — 8 сўм 75 тийин.
бир йилга — 105 сўм.

Нашр кўрсаткичи — 75490.

Обуна «Союзпечать» ташкилотлари ҳамда алоқа бўлимларида чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Мабодо, жойларда обунани расмийлаштириш билан боғлиқ саволлар туғилса, «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг Матбуот тарқатиш агентлигига (телефони: 33-58-72), ҳамда Ўзбекистон Алоқа вазирлиги Республика Матбуот тарқатиш марказига (телефони: 33-60-78) ёки ҳафтанома таҳририятига (телефони: 33-32-93) мурожаат қилишингиз мумкин.

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИ ШАХСЛАР
ДИҚҚАТИГА!

Тошкент вилояти ижарадаги ишлаб чиқариш-тайёрлов корхонаси макулатура қабул қилади ва ҳар бир тонна топширилган макулатура учун 2000 сўмдан ҳақ тўлайди, бир кг. учун эса — 2 сўмдан.

Маълумотлар учун телефон: 48-36-26.

«Тошкент ҳақиқати» газетасига доимий ишлаш учун малакали сураткаш
КЕРАК

Мурожаат учун телефон: 33-48-18.

Ўзбекистон Фанлар Академияси Тупроқшунослик ва агрокимё илмгоҳи жамоаси катта илмий ходим О. У. Аҳмедовга отаси
Усмон
АҲМЕДОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент ҳақиқати

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар:

ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ — 33-40-48.
ЭЪЛОНЛАР ВА ТИЖОРАТ БЎЛИМИ — 33-99-15.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: Г—284. Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 19.30. 31650 нусха босилади.